ЗВЯЗДА

28 лютага 1996 г. серада, № 57 (22860)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

НА ЗАВОДАХ ПАВЕРЫЛІ ПРЭЗІДЭНТУ І ЧАКАЮЦЬ РЭАЛЬНЫХ ДЗЕЯННЯЎ

На наступны дзень пасля сустрэчы Прэзідэнта з прадстаўнікамі працоўных калектываў карэспандэнт «Звязды» задаў старшыням прафсаюзных камітэтаў буйных прадпрыемстваў Мінска два пытанні:

— Як працоўныя калектывы адрэагавалі на вынікі сустрэчы?

— Ці своечасова выплачваецца зарплата на вашым прадпрыемстве?

Лічу, што найбольшую цікавасць выклікаюць думкі старшынь прафкамаў аўтасельгасмаша і радыёэлектроннай прамысловасці.

Чэслаў ФЕДАРОВІЧ, старшыня прафкома МТЗ:

1. Вынікі абнадзейваюць. Трэба адзначыць, што мы, у рэшце рэшт, прыцягнулі ўвагу да праблем прамысловасці. Прэзідэнтам дадзены абяцанні. І хаця гэта яшчэ не выкананне нашых патрабаванняў, голас наш пачуты. Што датычыцца акцыі пратэсту, то канчатковае рашэнне аб яе пераносе або аб адмове ад удзелу будзе прымацца на пашыраным пасяджэнні прафкома завода.

Мая асабістая думка такая — гэтым мітынгам альбо пікетаваннем большай увагі да нашых праблем мы ўжо не выклічам.

2. Становішча з выплатамі зарплаты крыху лепшае, чым на іншых заводах, але ж вострае. Ужо пачаліся выплаты за студзень.

Надзея МАСЛОЎСКАЯ, старшыня прафкома ВА «БелВАР»:

1. Пасля сустрэчы з Прэзідэнтам мы вырашылі прыпыніць правядзенне акцый пратэсту. Калі абяцанні не будуць выкананы, то будзем вырашаць, што рабіць далей. На маю думку, калі б мы не планавалі акцыі пратэсту, то і сустрэча з Прэзідэнтам не адбылася б, і нашы патрабаванні ніхто б не выконваў.

2. Што датычыцца зарплаты, то на нашым прадпрыемстве неабходна выплаціць 540 млн. рублёў за снежань. Акрамя таго, яшчэ не пачынаў выплату 3 млрд. 700 млн. рублёў за студзень. Сёння ўсе грошы, што прыходзяць на рахунак завода, ідуць на зарплату.

Аляксандр ШЧАДРАНОК.

БЕЛАРУСЬ—РАСІЯ: ЦЕСНЫ САЮЗ ПРЫ ПОЎНАЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ САМАСТОЙНАСЦІ

«Першы афіцыйны візіт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у Маскву аказаўся самым рэзультатыўным», — так заявіў Аляксандр Лукашэнка на кароткім брыфінгу, праведзеным пасля падпісання кіраўнікамі дзвюх дзяржаў сумесных беларуска-расійскіх дакументаў. Цырымонія падпісання адбылася ў Пасольскай зале крамлёўскай рэзідэнцыі Барыса Ельцына.

А пачаўся візіт сустрэчай беларускага і расійскага прэзідэнтаў. Пасля пратакольных мерапрыемстваў прайшлі іх перагаворы сам-насам, у час якіх, паводле слоў кіраўнікоў дзяржаў, абмяркоўваліся пытанні, што датычаць непасрэдных лёсаў людзей — грамадзянства. Як сказаў Аляксандр Лукашэнка, узаемавыгадны і прымальны варыянт будзе абавязкова знойдзены.

Потым адбылася сустрэча ў расшыраным саставе, у якой прынялі ўдзел не толькі прэзідэнты, але і міністры, члены ўрадавых каманд, банкіры. Вынікам тых перагавораў стала падпісанне двух дакументаў — сумеснай заявы прэзідэнтаў Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі, а таксама Пагаднення аб урэгуляванні прэтэнзій фінансавага характару.

Як заявіў Барыс Ельцын, два гэтыя дакументы трэба абавязкова разглядаць разам, таму што яны накіраваны на інтэграцыю нашых дзяржаў ва ўсіх сферах супрацоўніцтва, але пры ўмове, што дзяржавы захаваюць свой суверэнітэт і незалежнасць. Паводле яго слоў, інтэграцыю трэба пачынаць з фінансавых адносін. Да гэтага часу Беларусь не разлічвалася з Расіяй за энерганосьбіты, а Расія з Беларуссю — за тактычныя і стратэгічныя ракеты, у якіх змяшчаецца уран. Падлік паказаў, што з гэтых запазычанасцей ёсць некаторая розніца. Аднак, паводле слоў Барыса Ельцына, беларускі і расійскі народы столькі гадоў пражылі ў міры, да таго ж ініцыятыву Аляксандра Лукашэнкі аб інтэграцыі з Расіяй падтрымалі беларусы. «Таму, — сказаў прэзідэнт Расіі, — мы і выйшлі на нулявы варыянт. З гэтага моманту ніхто нікому не вінен».

Неабходнасць інтэграцыі дзвюх дзяржаў, на думку Барыса Ельцына, пацвярджае той факт, што ў Расіі ёсць магчымасці за кошт уласных паставак размінаваць некаторыя праблемы беларускай эканомікі, якія практычна прастойваюць. Мяркуючы па ўсім, хутка будзе створаны інтэграцыйны камітэт — своеасаблівы эканамічны арганізм, які будзе працаваць пастаянна.

Барыс Ельцын сказаў аб тым, што Расія мае намер дапамагчы Беларусі выйсці да мора, а гэта можна зрабіць толькі праз Калінінград. Праўда, для гэтага неабходна пракласці дарогу ад Мінска да Калінінграда, дагаварыўшыся раней з Польшчай, паколькі невялікі ўчастак будзе праходзіць і па яе тэрыторыі. Аднак гэтае пытанне абедзве дзяржавы будуць разглядаць разам. У выпадку яго вырашэння экспарт і імпарт Беларусі будзе намнога таннейшым, чым цяпер, калі ёсць праблемы з паветраным транспартам.

На думку абодвух прэзідэнтаў, самае галоўнае, што штурхае на інтэграцыю дзвюх дзяржаў, на стварэнне моцнага саюза. Зразумела, як яны заявілі, гэта будзе не той саюз, які мы ведалі, аб якім марылі камуністы. Гэты саюз будзе заснаваны на цесных эканамічных, палітычных, духоўных, культурных сувязях, але пры поўнай дзяржаўнай самастойнасці. «Больш таго, — сказаў Барыс Ельцын, — у ходзе перагавораў, — мы нават не закранулі пытанне, што датычыцца незалежнасці».

Паводле слоў прэзідэнтаў, гэта быў звычайны, запланаваны рабочы візіт. І, як сказаў Аляксандр Лукашэнка, ніводзін з іх не ставіў у гэты раз мэты надзвычайнай — яны зрабілі тое, што трэба народам абедзвюх краін.

У той жа дзень беларуская дэлегацыя на чале з Прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам наведала Маскоўскі дзяржаўны універсітэт, дзе сустрэлася з выкладчыкамі і студэнтамі. У другой палове дня адбылася гутарка кіраўніка беларускай дзяржавы з прэм'ер-міністрам Расіі В. Чарнамырдзіным, старшынём Савета Федэрацыі Я. Строевым і рабочай групай апарату Савета Федэрацыі. Аляксандр Лукашэнка ўсклаў вянок да магілы Невядомага салдата ў Аляксандраўскім садзе.

Аляксандр ЛЮШКЕВІЧ, БЕЛТА.

Масква.

РОЗГАЛАС

ПРАФСАЮЗЫ АД МАСАВЫХ АКЦЫЙ ПРАТЭСТУ ЎСТРЫМЛІВАЮЦЦА

У панядзелак вечарам Мінскі гарвыканком пацвердзіў сваё папярэдняе рашэнне аб забароне правядзення 28 лютага мітынгу працоўных на сталічнай плошчы Незалежнасці. Альтэрнатыўныя месцы правядзення прафсаюзных мерапрыемстваў выканкоме не разглядаліся. Такім чынам, запланаваныя на перадапошні дзень зімы акцыі пратэсту не адбудуцца.

Як паведаміў у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» сакратар Асацыяцыі незалежных прафсаюзаў прамысловасці Міхаіл Герасіменка, улічваючы, па-першае, рашэнне Мінскага гарвыканкома, і па-другое, той факт, што галоўная мэта выхаду працоўных на плошчу (прыцягненне ўвагі ўрада да катастрафічнага становішча ў прамысловасці Беларусі) па сутнасці ўжо дасягнута, правядзенне акцыі было прызнана мэтазгодным перанесці на 2–3 тыдні. За гэты час, на думку прадстаўніка прафсаюзаў, урад павінен прыняць шэраг дзейсных захадаў, скіраваных на падтрымку прадпрыемстваў. Калі гэтага не адбудзецца, пытанне аб масавым мітынгу працоўных на плошчы Незалежнасці паўстане зноў.

Сяргей ГРЫБ.

АД ПРАДЗЕДАЎ СПАКОН ВЯКОЎ МНЕ ЗАСТАЛАСЯ... «СПАДЧЫНА»?

У крамах Магілёўшчыны з'явіўся новы гатунак гарэлкі — «Спадчына».

Наўрад ці варта спрачацца аб якасці новай гарэлкі вытворчасці Клімавіцкага лікёра-гарэлачнага завода. Як кажуць, гэта справа густу. Але яе арыгінальная да непрыстойнасці назва шчыра бянтэжыць. Застаецца толькі здагадвацца, што хацелі такім чынам прадэманстраваць аўтары навінкі: уласную «павагу» да класікі альбо непарушнасць традыцыі ўжывання моцных напояў на Беларусі? А можа, гэта толькі намёк на тое, што ў большасці беларусаў сапраўды не засталося ніякай іншай спадчыны, апроч яе, клімавіцкага разліву, па 25 з лішкам тысяч рублёў за пляшку?

Сяргей ГРЫБ.

ЗАКАЗ ГАНАРОВЫ, УРАДАВЫ

Над адказным заказам працуюць зараз работнікі ювелірнай вытворчасці Гомельскага ВА «Крышталь» -- ім даручана вырабіць узоры беларускіх урадавых узнагарод.

– Яны павінны быць гатовы да сярэдзіны сакавіка. Гамяльчане справяцца з пастаўленай задачай, бо ў поўнай меры валодаюць сакрэтамі прафесіянальнага майстэрства. Так, напрыклад, яны паспяхова асвоілі выпуск залатых пярсцёнкаў, завушніц, вырабаў са срэбра і фініфці. Толькі летась ювелірных вырабаў, якія патрабуюць высокага майстэрства, яны адправілі сваім спажыўцам на 15,5 мільярда рублёў.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

НОВАЯ ПРАБЛЕМА НА МЯСАКАМБІНАТАХ

На захадзе Віцебскай вобласці Глыбоцкі і Міёрскі мясакамбінаты былі яшчэ некалькі гадоў сапраўднымі флагманамі ў перапрацоўцы прадукцыі фермаў і жывёлагадоўчых комплексаў. Але нават іх магутнасцей не хапала, вяліся праектныя работы па будаўніцтву ў гэтым рэгіёне яшчэ аднаго буйнога мясакамбіната.

Сёння сітуацыя іншая, магутнасці гэтых двух камбінатаў не загружаныя і напалову. Спачатку канкурэнцыю пачалі складаць невялікія вытворчасці па перапрацоўцы мяса, якія адкрыліся ледзь не ў кожным калгасе, на прадпрыемстве. Потым сам паток мяса з гаспадарак Віцебшчыны пачаў рэзка змяншацца — у калгасах і саўгасах настаў крызіс. А сёння крызіс у галіне набывае ўжо новыя формы. Мяса на камбінаты паступае, а вось з яго рэалізацыяй узнікаюць вялікія праблемы. Галоўнымі спажыўцамі прадукцыі гэтага рэгіёна былі Мінск, Віцебск, іншыя буйныя гарады. Цяпер яны бяруць альбо зусім мала прадукцыі, альбо ўвогуле адмаўляюцца ад яе. Дагавор з якім-небудзь сталічным магазінам на дваццаць кілаграмаў мяса ў дзень — ужо дасягненне. Перастаюць карыстацца папулярнасцю і каўбасы.

Сёння камбінаты шукаюць спажыўцоў у межах вобласці, «на баку». Досыць бойка ідзе гандаль толькі ў фірменных магазінах, дзе і цэны меншыя, і прадаюцца субпрадукты, якія ў рацыёнах грамадзян усё больш трывала замяняюць мяса.

І яшчэ адна тэндэнцыя. І ў Глыбокім, і ў Міёрах студзень гэтага года быў даволі напружаным. Так у Глыбокім на мясакамбінаце рост вытворчасці мяса ў параўнанні са студзенем 1995 года склаў 67 працэнтаў, немалы рост і ў Міёрах. Да паказчыкаў, напрыклад, 90-га года далёка, але рост ёсць. У чым жа прычына? Ды стараюцца ў гаспадарках зменшыць пагалоўе. У Міёрах, напрыклад, у студзені 12 працэнтаў здадзенай ялавічыны аднеслі да худой, 46 працэнтаў — да 2-й катэгорыі.

Алесь КАСЦЕНЬ.

ДЗЯТЛАЎЦЫ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

У Палацы культуры МАЗа адбылася цікавая сустрэча, наладжаная Заводскім райвыканкомам г. Мінска, арганізацыяй ТБМ імя Ф. Скарыны Заводскага раёна, а таксама Дзятлаўскім райвыканкомам Гродзенскай вобласці. Разам сабраліся ўраджэнцы Дзятлаўшчыны.

А родам з гэтага прыгожага куточка зямлі беларускай пісьменнік Вячаслаў Адамчык, дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Мечаслаў Грыб, віцэ-прэзідэнт Акадэміі аграрных навук Станіслаў Грыб, паэт Віктар Шымук, доктар фізіка-матэматычных навук Эдуард Груда...

Знакамітых землякоў, усіх прысутных вітаў фальклорны хор вёскі Ахонава Дзятлаўскага раёна, а таксама народны хор «Вербіца» Палаца культуры МАЗа. Адбылася прэзентацыя кнігі гісторыка Пятра Русава «Спатканыя ў дарозе» — пра помнікі Дзятлаўшчыны.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ЗДАРЭННЕ НА СТАНЦЫІ МЕТРО «КАСТРЫЧНІЦКАЯ»

Паводле сцвярджэння шматлікіх сведак, дваццацідзевяцігадовы Сяргей К. сам скокнуў на рэйкі пад электрычку, якая прыбывала да перона станцыі метро «Кастрычніцкая». Па гэтай прычыне 26 лютага ў 17 гадзін 38 хвілін быў прыпынены рух паяздоў метрапалітэна. Аднавіўся ён праз 14 хвілін пасля адпраўкі пацярпеўшага ў бальніцу.

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, віноўнік надзвычайнага здарэння атрымаў сур'ёзныя траўмы галавы, твару, пераломы канечнасцей. Як ні сумна аб гэтым гаварыць, але, паводле падліку намесніка начальніка Мінскага метрапалітэна па бяспецы руху Аляксандра Ярыгіна, пачынаючы з красавіка мінулага года, ужо ў чацвёрты раз некаторыя нашы суграмадзяне выбіраюць метро месцам звядзення рахункаў з жыццём.

Таццяна СМІРНОВА, БЕЛТА.

ВЫКРУЧВАЮЦЦА ЯК МОГУЦЬ

Спецыялісты Лоеўскай аграпрамтэхнікі ведаюць становішча спраў у гаспадарках Рэпкінскага раёна Украіны бадай што лепш, чым, скажам, у суседнім Брагінскім нашай рэспублікі. А вымусіла іх да гэтага не столькі братэрская дружба, якую скідваць з рахунку ні ў якім разе нельга, а суровая неабходнасць выжыць.

Справа ў тым, што ўкраінцам, як і нам, трэба рыхтавацца да вясновай сяўбы, а лаяўчанам -- шукаць сабе работу, якая была б аплачана. Апошнія з гэтай мэтай і аб'язджаюць Рэпкінскі раён і прапаноўваюць свае паслугі па рамонту тэхнікі. А як з разлікамі? Рэпкінцы пералічваюць зробленыя лаяўчанамі грошы ў той ці іншы горад Украіны, а лаяўчане атрымліваюць за іх там матэрыялы, запасныя часткі і іншае, што ім неабходна і для работы, і для продажу. Падкрэслім: разлікі тыя своечасовыя, у той час як беларускія партнёры лаяўчан ніяк не могуць аплаціць ім 720 мільёнаў рублёў.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ
у камерцыйных банках на 27 лютага 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША		Нямецкая марка		Расійскі рубель		Тэлефоны
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Белбізнесбанк (гал. аперац. упраў.)	11900	12150	7950	8200	2.35	2.55	067
Белбізнесбанк (гарадская дырэкцыя)	11900	12150	7900	8300	2.35	2.55	
ФК «Вераніка»*** (за расійскія рублі)	12000 4830	12100 4930	8150	8350	2.45	2.52	531-504
Мінскі транзітны банк***	11900	12200	7950	8200	2.35	2.50	298-174
Ф-л 0104 АКБ «Минский транзитный банк»	11800	12100	7900	8150	2.00	2.50	372-825
Народны банк	12000	12200	8050	8200	2.30	2.50	238-610
«Алімп»	12000	12150	8100	8400	2.45	2.54	508-556
Ф-л № 1 АКБ «Алімп»	12000	12100	7950	8100	2.40	2.50	291-646, 067
Магазін «Панарама» фірмы «Энергія FМбХ»	11800	12300	8000	8400	2.45	2.60	26-56-12
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	11500		7909.76		2.40		
Цэнтрабанк Расіі	4783		3294.08		100 бел.р. 39.10		

Магчыма аперацыя за наяўны і безнаяўны разлік

** — Аперацыя праводзіцца толькі па безнаяўнаму разліку

*** — Аперацыя з валютай звыш 1000 $ праводзіцца на дагаворных умовах

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваецца ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах.

Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва Траўцова.

«НАШЫ НАРОДЫ ПРАЦЯГВАЮЦЬ АДЧУВАЦЬ СЯБЕ АДЗІНАЙ ГІСТАРЫЧНАЙ СУПОЛЬНАСЦЮ»

Выступленне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. ЛУКАШЭНКІ ў Маскоўскім дзяржаўным універсітэце імя М. В. Ламаносава

Паважаныя выкладчыкі, студэнты і супрацоўнікі Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта!

Сябры!

Я шчыра ўдзячны вам за запрашэнне выступіць у Маскоўскім дзяржаўным універсітэце — адным з вядучых сусветных цэнтраў адукацыі і навукі. Сённяшнюю сустрэчу з вамі, прадстаўнікамі інтэлектуальнай эліты Расіі, я хацеў бы выкарыстаць для таго, каб падзяліцца меркаваннямі аб праблемах і перспектывах развіцця нашых краін і народаў.

Думаю, што гэта размова будзе цікавая для вас.

Жывём жа мы з вамі па сутнасці ў адным грамадстве. Дзяржавы розныя, але нашы народы (прынамсі, у пераважнай большасці) працягваюць адчуваць сябе адзінай гістарычнай супольнасцю.

У іх адны і тыя ж каштоўнасці, агульная гістарычная спадчына і, перакананы, агульная будучыня. Таму ўсё, што адбываецца ў Расіі, успрымаецца ў нас не як нешта замежнае, а як сваё, блізкае.

Разумеючы гэта, кіраўніцтва рэспублікі робіць усе, каб беларускія грамадзяне мелі магчымасць заставацца ў адзінай інфармацыйнай прасторы з вамі. У нас прымаюцца перадачы чатырох расійскіх тэлевізійных каналаў. Расійскія газеты рознай палітычнай арыентацыі прадаюцца ва ўсіх газетных кіёсках і даступныя чытачам усіх бібліятэк.

На жаль, зусім іншая карціна з рухам інфармацыі ў адваротным напрамку. Расіяне аб Беларусі ведаюць намнога менш. Прычым часта тое, што ў вас друкуецца і перадаецца аб нас, было б дакладней назваць не інфармацыяй, а дэзінфармацыяй.

Па гэтай прычыне ў многіх у Расіі складваецца скажонае ўяўленне аб Беларусі, яе лідэрах, унутранай і знешняй палітыцы.

Хачу напомніць, што Беларусь — гэта дзяржава з высокаадукаваным, працавітым і мірным народам. У нас няма этнічных, рэлігійных, кланавых і іншых канфліктаў, якія раздзіраюць многія краіны. Цяпер гэта адзін з нямногіх астраўкоў стабільнасці на постсавецкай прасторы. Я глыбока перакананы, што ў беларускага народа ёсць усё, каб у бліжэйшай гістарычнай перспектыве заняць дастойнае месца ў адзінай сям'і еўрапейскіх народаў.

Аднак сёння наша краіна, як і Расія, знаходзіцца на няпростым этапе развіцця.

З мноства хвалюючых нас праблем я хацеў бы выдзеліць пытанне аб напрамку развіцця беларускага грамадства.

Гэта пытанне і глыбока філасофскае, і ў той жа час практычнае. Ад адказу на яго залежыць выбар стратэгіі развіцця краіны і, магчыма, лёс народа.

На жаль, мы, практычныя палітыкі, не атрымліваем яшчэ ў гэтым пытанні ад навукі, ад тэорыі той дапамогі, на якую маглі б разлічваць. Замест глыбокага асэнсавання працэсаў, што адбываюцца, нам звычайна прапануецца механічны перанос на нашу глебу замежных мадэляў. Разам з гэтым працвітаюць, як сказалі б раней, паўзучы эмпірызм, метад спроб і памылак. Многія палітыкі лічаць за лепшае не задумвацца аб тым, што будзе заўтра, паслязаўтра, спадзеючыся на выпадковую ўдачу.

Упэўнены, што менавіта ў такія пераломныя моманты нам асабліва неабходны сплаў тэорыі і практыкі. Нельга хаваць галаву ў пясок і ўхіляцца ад пытанняў: куды мы ідзём і чаго дабіваемся? Цяпер, як ніколі, патрабуюцца арыгінальныя глыбокія тэарэтычныя даследаванні і навукова-практычныя распрацоўкі, якія могуць стаць для палітыкаў пуцяводнай ніткай.

Думаю, вы пагодзіцеся, што выбар шляхоў развіцця ў нас невялікі.

Першы варыянт — гэта поўнае аднаўленне адміністрацыйна кіруемай эканомікі, калі ўсё, ад пральні да завода, належыць дзяржаве. Але грамадства, у якім пануюць чыноўнікі, а ініцыятыўныя, таленавітыя людзі не могуць сябе свабодна рэалізаваць, ужо даказала сваю неэфектыўнасць.

Другі варыянт — паўтарэнне, вобразна кажучы, «класічнага» капіталістычнага шляху развіцця. На значнай частцы постсавецкай прасторы сёння мы і назіраем першапачатковае накапленне капіталу з многімі негатыўнымі з'явамі, характэрнымі для гэтага шляху. Калі такая тэндэнцыя захаваецца, то народы будуць вымушаны прайсці праз усе жахі «дзікага» капіталізму, аб якіх нацыі, што цяпер працвітаюць, даўно ўжо забылі.

Упэўнены, што абодва гэтыя варыянты для нас непрымальныя.

Беларусь, якая валодае велізарным інтэлектуальным патэнцыялам, добра развітой інфраструктурай, прамысловасцю і сельскай гаспадаркай, можа стварыць грамадства, у якім:

дзяржаўная ўласнасць арганічна ўжываецца з прыватнай, заахвочваецца прадпрымальніцтва, а большасць насельніцтва складае сярэдні клас;

дзяржава стварае пенсіянерам, інвалідам і іншым сацыяльна неабароненым катэгорыям грамадзян умовы для дастойнага жыцця;

дзяржава забяспечвае бяспеку сумленных грамадзян, а злачынцаў трымае там, дзе ім трэба быць;

правы і свабоды асобы спалучаюцца з адказнымі адносінамі грамадзян да сваіх абавязкаў.

Адны называюць такое грамадства сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікай, іншыя — рыначным сацыялізмам. Але справа не ў назве, а ў асноўных характарыстыках гэтага грамадства.

Зусім відавочна, што яно само па сабе не сфарміруецца (прынамсі, за кароткі гістарычны тэрмін). Выкананне гэтай задачы па сілах толькі магутнай дзяржаўнай уладзе, якая дзейнічае разумна, хутка і эфектыўна.

Я перакананы, што дзяржава сёння павінна перш за ўсё вырашыць наступныя праблемы: навесці заснаваны на законах парадак ва ўсіх сферах жыцця грамадства, забяспечыць бяспеку сваіх грамадзян і правесці рэформы.

Калі я гавару аб парадку, то перш за ўсё маю на ўвазе эканоміку. За апошнія год-паўтара нам у асноўным удалося ўзяць сітуацыю пад кантроль.

У рэспубліцы дасягнута макраэканамічная стабілізацыя. Падаўлена і кантралюецца інфляцыя. Больш чым год застаецца стабільным курс нацыянальнай валюты. Узрасла вытворчасць асноўных відаў прадуктаў нафтаперапрацоўкі, мінеральных угнаенняў. Устойліва працуюць энергетыка і шэраг іншых галін. Мы маем значнае станоўчае сальда ў гандлі з краінамі далёкага замежжа. У адрозненне ад многіх краін, якія ўзніклі на тэрыторыі Савецкага Саюза, у Беларусі не дапушчаны развал сельскагаспадарчай вытворчасці.

Заработная плата і пенсіі, пералічаныя на цвёрдую валюту, сталі яўна больш важкімі, выплачваюцца, у асноўным, своечасова. У дамах ёсць святло і цяпло.

Але ўсё гэта прэзідэнцкая каманда разглядае толькі як пачатак вялікай справы. Замацаваць і развіць станоўчыя тэндэнцыі ў эканоміцы і сацыяльнай сферы немагчыма без правядзення глыбокіх і ўсебаковых рэформаў.

Мяне шмат крытыкуюць за маруднасць у рэфарміраванні эканомікі. Але, на мой погляд, мітусня і паспешнасць тут не да месца.

Цэнтральным у справе рэформаў з'яўляецца пытанне аб уласнасці. Менавіта ў вырашэнні яго і праяўляецца здольнасць палітыкаў і ўлады забяспечыць сацыяльную справядлівасць, дастойнае жыццё сваім грамадзянам.

Для нас прыватызацыя не з'яўляецца самамэтай. Я зыходжу з таго, што пасля прыватызацыі прадпрыемства павінна працаваць лепш, чым да яе. Рэформы павінны паляпшаць жыццё людзей, прычым не праз дзесяцігоддзі, а значна хутчэй. Калі гэтага няма, то трэба задумацца, ці тыя гэта рэформы і ці так яны рэалізуюцца?

У Беларусі нам удалося ўберагчы народную ўласнасць ад разграблення пад выглядам рэформаў. Таму ў нас ёсць усе магчымасці для цывілізаванай прыватызацыі. Праграму такіх мераў па рэфарміраванню ўласнасці я падпісаў ужо, і яна выконваецца.

Я разумею, што, паклаўшы канец разграбленню народнай уласнасці ў Беларусі, я выклікаў нянавісць да сябе ў тых, хто ўжо загадзя падзяліў народнае дабро. Перакананы, хваля паклёпу на мяне ў айчынных і замежных сродках масавай інфармацыі ў асноўным і выклікана тым, што я даў па руках «рэфарматарам-грабежнікам». Аднак, якi б націск на мяне ні аказваўся, я не дапушчу «прыхватызацыі» эканомікі зладзеямі і махлярамі.

Неад'емны элемент эканамічных рэформаў — прыцягненне буйных замежных інвестыцый. За апошні год мы зрабілі шэраг сур'ёзных захадаў для прарыву ў гэтай сферы.

Я правёў шэраг сустрэч з вельмі буйнымі бізнесменамі розных краін, у першую чаргу Злучаных Штатаў, Германіі і Расіі. Гэта сапраўды сур'ёзныя дзелавыя людзі, якія распараджаюцца мільярднымі капіталамі. Яны разлічваюць на працяглае супрацоўніцтва з нашай краінай і самае галоўнае — гатовы інвесціраваць значныя сродкі ў развіццё беларускай эканомікі.

Ад супрацоўніцтва з такімі людзьмі будзе карысць усім, усёй рэспубліцы.

Тут непазбежна ўзнікае пытанне аб уласнасці на зямлю. Буйны замежны інвестар, ці ён з Захаду ці з Расіі, хацеў бы мець ва ўласнасці той участак зямлі, на якім будзе будавацца прадпрыемства. Наша ж заканадаўства дазваляе толькі арэнду на 99 гадоў.

Я за продаж участкаў зямлі ва ўласнасць пад буйныя інвестыцыйныя праекты, у якіх мае патрэбу краіна.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ПРЭЗІДЭНЦКІ НАКАЗ ПЕРАД ПАЕЗДКАЙ Ў РАСІЮ

Больш як чатыры гадзіны працягвалася сустрэча Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з прадстаўнікамі працоўных калектываў і прафсаюзаў сталічных прадпрыемстваў, якая адбылася 26 лютага ў Нацыянальным інфармацыйна-культурным цэнтры. На ёй прысутнічалі таксама прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір, мэр Мінска Уладзімір Ярмошын, старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімір Ганчарык, кіраўнікі міністэрстваў, упраўленняў Адміністрацыі Прэзідэнта, кіраўнікі буйных прамысловых прадпрыемстваў. Быў закрануты шырокі спектр праблем, таму нават у пашыранай справаздачы пераказаць размову, якая адбылася, цалкам было б цяжка. Такім чынам, больш падрабязна спынімся на асноўных тэзісах.

Дарэчы, адразу пасля пачатку сустрэчы Прэзідэнт выказаў нездаволенасць, што за дзень яму ўжо даводзіцца другі раз гутарыць на адную і тую ж тэму. І гэта ў той час, калі ён планаваў падрыхтавацца да першага афіцыйнага візіту ў Расійскую Федэрацыю. Прынамсі, з візіту і пачнём.

ВЯЛІКІЯ НАДЗЕІ НА ЎСХОД

Як вядома, візіт у суседнюю Расію пачаўся яшчэ ўчора. Мяркую, калі з'явіцца гэты матэрыял, то інфармацыі пра паездку беларускага лідэра будзе больш. Тым не менш, адносна яе ў панядзелак было сказана таксама нямала. Самае галоўнае, бадай, тое, што падчас перамоў з Барысам Ельцыным Аляксандр Лукашэнка будзе прапаноўваць заключыць паміж урадамі краін пагадненне аб узаемным спісанні запазычанасцей на суму 1300 млн. доляраў. Размова ідзе пра так званы «нулявы варыянт», пра які раней хадзілі толькі нясмелыя чуткі, паколькі гэтая ідэя многімі адносілася да разраду нерэальных. Але, як заявіў Прэзідэнт, яшчэ мінулым летам, калі ён лятаў у Сочы да Барыса Ельцына, можна было дасягнуць нечага падобнага. Тады, праўда, перашкодзіла хвароба расійскага кіраўніка. Сёння ж, мяркуючы па настрою і дастаткова ўпэўненых выказваннях Аляксандра Лукашэнкі, спадзяванняў значна больш. Аднак няпоўная інфармацыя нараджае нямала лагічных пытанняў, на якія адказ з'явіцца, хутчэй за ўсё, пасля заканчэння візіту.

У той жа час Прэзідэнт заявіў, што Беларусь у яго асобе сёння можа зрабіць самыя радыкальныя крокі па заключэнню саюза з Расіяй. «Няхай на прынцыпах Еўрапейскага саюза, няхай на прынцыпах яшчэ больш жорсткіх, чым існаваў Савецкі Саюз, але мы гатовы. У мяне за спінай рэферэндум, дзе народ сказаў «так» інтэграцыі з Расійскай Федэрацыяй», — падкрэсліў Прэзідэнт.

АДГАЛОСКІ ПЛАНУЕМАЙ ЗАБАСТОЎКІ

Так ці інакш, прывід масавых акцый пратэсту, якія запланаваны на 28 лютага, завітаў і ў залу былога дома палітасветы. Выкажу думку, што актывізацыя рабочага руху ў сталіцы стала адной з галоўных прычын, па якіх Прэзідэнт нечакана адлажыў справы і ініцыіраваў гэтую сустрэчу. Ён не мог схаваць занепакоенасць тым, што ў час яго візіту ў Расію на радзіме прафсаюзы плануюць мітынгі. «Я хацеў бы, каб мне сёння тут выказалі ўсе прэтэнзіі, а не на плошчы».

Так і не дачакаўшыся прэтэнзій, Аляксандр Лукашэнка сам пайшоў у атаку. І больш за ўсё дасталося арганізатарам акцый пратэсту, у прыватнасці, дэпутату Вярхоўнага Савета, лідэру аднаго з галіновых прафсаюзаў Аляксандру Бухвоставу. Прэзідэнт заявіў, што ініцыятыва фінансуецца замежным капіталам і скіравана на дэстабілізацыю абстаноўкі ў краіне і непасрэдна на падрыў аўтарытэту Прэзідэнта, на зрыў перагавораў у Маскве. А для пацвярджэння сваіх слоў нават зачытаў дакладную запіску спецслужбы, у якой паведамлялася, што на пасяджэнні прафкомаў аўтасельмаша і прадпрыемстваў радыёэлектронікі прысутнічаў грамадзянін Бразіліі, які прадставіўся членам бразільскай канфедэрацыі прафсаюзаў. Па звестках тых жа спецслужбаў, 25 лютага ў аздараўленчым лагеры «Волма» збіраліся каля трыццаці прадстаўнікоў прафсаюзаў, сярод якіх былі грамадзяне Швецыі.

Аплачваў акцыю, згодна са словамі Прэзідэнта, Аляксандр Бухвостаў і адпаведны прафком. Далей сп. Лукашэнка паведаміў, што «на сходзе абмяркоўвалася стварэнне штурмавых атрадаў, вывад людзей на вуліцы, дэстабілізацыя абстаноўкі». Тое, што адбываецца, на думку Лукашэнкі, звычайная брудная барацьба за ўладу. Заступіцца за А. Бухвостава паспрабаваў толькі Уладзімір Ганчарык, які падчас свайго выступлення адхіліў інфармацыю аб стварэнні штурмавых атрадаў. Адным словам, Прэзідэнт вельмі негатыўна ўспрыняў ініцыятыву прафсаюзаў некаторых прадпрыемстваў вывесці 28 лютага людзей на плошчу.

ПРАБЛЕМЫ З ЗАРАБОТНАЙ ПЛАТАЙ

Вядома, што асноўнае патрабаванне прафсаюзаў — своечасовая выплата заработнай платы, таму і да гэтай праблемы кіраўнік выканаўчай улады ў час свайго нярэдка эмацыянальнага выступлення вяртаўся не адзін раз. Ён прааналізаваў эканамічную сітуацыю, якая апошнім часам склалася на канкрэтных прадпрыемствах. Прэзідэнт заявіў, што дапамагчы тым, хто не вырабляе прадукцыю, ён нават пры вялікім жаданні не зможа, таму на манну нябесную спадзявацца не трэба.

Па звестках, якія прывёў сп. Лукашэнка, на сённяшні дзень не выплачана зарплата на суму каля пяцісот мільярдаў рублёў, што складае ад агульнай колькасці 1,9 працэнта. Своечасовасць выплаты грошай звязана з двума момантамі. Па-першае, кіраўнікі асобных прадпрыемстваў прытрымліваюць сродкі ў банках з мэтай іх неаднаразовай «пракруткі». Як заявіў Прэзідэнт, такія факты будуць выяўляцца, а вінаватыя будуць несці адказнасць. Па-другое, часта назіраецца звычайная неплацежаздольнасць прадпрыемстваў як вынік іх неэфектыўнай дзейнасці.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

РОЗГАЛАС

ВІЦЕБШЧЫНА: ШТО, ДЗЕ, КАЛІ

ЦЭНТР ЗАНЯТАСЦІ РЫХТУЕ ГУВЕРНАНТАК

[illegible]

ПІВА ВАРЫЦЬ НЕ ГРЭХ...

[illegible]

МЯДЗВЕДЖЫ КУТОК

[illegible]

ДАСТАНЕЦЦА КОШКАМ У ГОД МЫШКІ

[illegible] не. Звярнулася праз мясцовы друк да гараджан, каб дапамаглі хто чым можа.

Але яшчэ адна навала пагражае кацінаму прытулку. Віцебскі гарвыканком прыняў рашэнне аб рэгістрацыі да сакавіка ў ЖЭУ сабак і кошак з уплатай за кожнага падатку ў памеры 10 працэнтаў ад мінімальнага заробку. Суцяшае, што нейкія ўмовы для паляпшэння ўтрымання чатырохногіх пры гэтым прадугледжаны. Што вельмі патрэбна, бо церпяць не толькі кошкі і сабакі. Летась апошнія пакусалі 1019 жыхароў Віцебска, былі выпадкі шаленства жывёл.

ПАКАШТАВАЛІ ЗМЯЮ — І НА ЛЕТНЮЮ АЛІМПІЯДУ Ў АТЛАНТУ

Самае яркае ўражанне пасля таго, як беларуская зборная заваявала на чэмпіянаце свету па цяжкай атлетыцы ў Гуаньчжоу 6-е месца, пакінула ў аднаго з яе трэнераў, Віктара Шаршукова, наведванне кітайскага рэстарана.

Вярнуўшыся ў родны Наваполацк, ён паспяшаўся падзяліцца ім з журналістамі «Новай газеты».

Зайшоўшы з двума цяжкавагавікамі ў рэстаран нацыянальнай кухні, Віктар падумаў, што трапіў у жывы куток, але гаспадар прапанаваў выбраць з яго што-небудзь паесці. Прывучаныя не адступаць перад цяжкасцямі, спартсмены сярод павукоў, тараканаў і жаб выбралі змяю. Тут жа, на вачах, повар забіў яе палкай, злупіў скуру і кінуў у кацёл з кіпячым тлушчам. На запытальныя позіркі Шаршукоў узняў вялікі палец, што кітайцы зразумелі як просьбу падаць усю істоту. Пад дапытлівымі позіркамі гледачоў-кітайцаў беларусы былі змушаны з'есці пададзеную змяю, якая дымілася.

Паліна АЛЯКСАНДРАВА.

БАНКІ

«БЕЛАРУСБАНК» МАЕ НАМЕР СТАЦЬ МАШЫНАЙ ІНВЕСТЫЦЫЙ

Вядома, што ў багатых краінах менавіта банкаўскія структуры вызначаюць «пагоду» ў эканоміцы. Буйныя камерцыйныя банкі ажыццяўляюць фінансаванне вялікамаштабных дзяржаўных праграм і праектаў, прыцягваюць для іх рэалізацыі на выгадных умовах крэдытныя рэсурсы як нацыянальных, так і замежных інвестараў.

На Беларусі з моманту абвяшчэння ў 1991 годзе незалежнасці, прыцягненне знешніх крэдытных рэсурсаў было і пакуль застаецца «галаўным болем» выключна кіраўнікоў дзяржавы. Беларускія банкі не праяўлялі асаблівай ініцыятывы ў распрацоўцы і ажыццяўленні буйнамаштабных інвестыцыйных праектаў. І вось намер Акцыянернага ашчаднага банка (ААБ) «Беларусбанк» заняцца прыцягненнем і ўкладаннем крэдытных рэсурсаў у важныя сферы народнай гаспадаркі — не проста новы падыход да арганізацыі працы буйнейшай у Беларусі крэдытнай установы. Гэта — стратэгічна важны крок на шляху далучэння банкаўскага сектара да праблем народнагаспадарчага комплексу.

Наш карэспандэнт сустрэўся з намеснікам старшыні праўлення ААБ «Беларусбанк» Уладзімірам НОВІКАМ і папрасіў яго падрабязна расказаць аб перспектыўных інвестыцыйных праектах, якія мяркуе ажыццявіць у бліжэйшы час гэты банк.

— Уладзімір Уладзіміравіч, якія сферы народнагаспадарчага комплексу вы лічыце найбольш перспектыўнымі для ўкладання грошай?

— Для кожнага банка найбольш перспектыўна ўкладваць грошы туды, дзе яны хутка прынясуць прыбытак. Для «Беларусбанка» важна яшчэ, каб такія інвестыцыі прынеслі карысць усяму грамадству.

А калі больш канкрэтна, то я буду гаварыць аб некаторых сферах нашай эканомікі, якія маюць непасрэднае дачыненне да ААБ «Беларусбанк» згодна з яго роллю і месцам у банкаўскай структуры Беларусі.

Так, напрыклад, пасля далучэння «Белсувязьбанка» да ААБ «Беларусбанк» і надання яму статусу галіновага ўпраўлення, наш банк разам з Міністэрствам сувязі, безумоўна, будзе ўдзельнічаць у распрацоўцы стратэгіі развіцця і мадэрнізацыі сістэмы тэлекамунікацый нашай дзяржавы. Тэлекамунікацыі з'яўляюцца адной з ключавых галін народнай гаспадаркі любой краіны, якая прыцягвае асаблівую ўвагу інвестараў. Таму абсалютна лагічна, што наш банк будзе працаваць над праблемай прыцягнення інвестыцый менавіта ў гэтую сферу. Мы не павінны чакаць, пакуль Еўрапейскі банк або яшчэ якая-небудзь міжнародная фінансавая ўстанова прапануе крэдыт і разам з ім будзе дыктаваць нам свае ўмовы ці прапануе нейкі праект па пастаўцы гатовага абсталявання. Мы будзем самі выходзіць на знешнія фінансавыя рынкі і купляць там крэдытныя рэсурсы пад праекты, якія лічым важнымі і перспектыўнымі для нашай дзяржавы.

Што датычыць тэлекамунікацый, то ў 1995 годзе ў Беларусі пачалася структурная рэформа ў гэтай важнейшай галіне народнагаспадарчага комплексу. На першым этапе рэформы, напрыклад, электрасувязь - гэта галоўным чынам усім нам добра знаёмая тэлефонная сувязь - была аддзелена ад паштовай сувязі і рэарганізавана ў дзяржаўнае прадпрыемства «Белтэлеком». На другім этапе рэформы, калі наш урад пойдзе па тыповай схеме ўсіх еўрапейскіх краін, «Белтэлеком» павінен быць акцыяніраваны, у тым ліку шляхам продажу часткі акцый як беларускім, так і замежным інвестарам: скажам, вядучым фірмам у галіне тэлекамунікацый, банкам і фінансавым групам, якія зацікаўлены ва ўкладанні сваіх сродкаў у нашы тэлефонныя сеткі. Зусім верагодна, што вялікі пакет акцый, а можа, нават 51 працэнт будзе ў ААБ «Беларусбанк», што дасць яму магчымасць разам з Міністэрствам сувязі, Адміністрацыяй Прэзідэнта ўдзельнічаць у распрацоўцы стратэгіі развіцця сістэмы тэлекамунікацый Беларусі.

Так, ёмістасць тэлефоннай сеткі Беларусі складае каля 1,8 мільёна нумароў. Для ліквідацыі чэргаў на тэлефон і задавальнення патрэб у тэлефонных нумарах усіх жадаючых неабходна ўвесці ў эксплуатацыю яшчэ як мінімум каля аднаго мільёна нумароў. Сярэдні кошт стварэння аднаго тэлефоннага нумара складае 500—600 долараў ЗША. Такім чынам, для задавальнення патрэбнасцей нашага насельніцтва ў тэлефонных паслугах, стварэння неабходнай колькасці новых тэлефонных нумароў, а таксама замены састарэлага лінейнага і станцыйнага абсталявання неабходна не менш як 1 млрд. долараў ЗША. І для нашага ўрада, і для патэнцыяльных інвестараў мы можам прапанаваць схему рэалізацыі гэтага праекта, якая задаволіць інтарэсы ўсіх зацікаўленых бакоў.

Паколькі ААБ «Беларусбанк» абслугоўвае зараз сферу тэлекамунікацый, то, безумоўна, ён павінен займацца прыцягненнем і ўкладаннем крэдытных рэсурсаў у гэту важную сферу эканомікі. Вядома, для нас важна, каб усе замежныя інвестыцыйныя патокі, якія будуць накіроўвацца на развіццё тэлекамунікацый, накіроўваліся менавіта «Беларусбанкам», а не замежнымі «донарамі». Гэта дазволіць абараняць эканамічныя інтарэсы Беларусі і эфектыўна ўкладваць грошы.

Больш таго, «Беларусбанк», як буйнейшы банк краіны, маючы самую магутную сетку філіялаў і валодаючы стратэгічнай ініцыятывай у частцы прыцягнення крэдытных рэсурсаў у праекты па мадэрнізацыі сістэмы тэлекамунікацый, можа стаць ініцыятарам другога вялікага праекта, цесна звязанага з сістэмай тэлекамунікацый і банкаўскай сферай. Гэта ўвядзенне так званых «электронных грошай», або, прасцей кажучы, безнаяўных разлікаў з дапамогай пластыкавай карткі з уманціраваным у яе мікрапрацэсарам, накшталт ужо звыклай для нас тэлефоннай карткі. Гэта дазволіць не толькі знізіць выдаткі на ўтрыманне плацёжнай сістэмы нашай дзяржавы, але і навесці ў ёй элементарны парадак.

Але электронныя грошы, а разам з імі і новыя банкаўскія тэхналогіі могуць быць укаранёнымі толькі на базе сучаснай тэлекамунікацыйнай сеткі. Паколькі філіялы або аддзяленні ААБ «Беларусбанк», як і тэлефонныя вузлы сувязі, маюцца ў кожным адміністрацыйным цэнтры, то толькі менавіта на базе гэтых дзвюх структур найбольш мэтазгодна будзе адначасова мадэрнізаваць сістэму тэлекамунікацый і ўдасканаліць механізмы фінансава-крэдытнай сферы. Напрыклад, тэлефонная сетка ЗША, з якой цесна звязана ўся плацежная і фінансава-крэдытная сістэма дзяржавы, лічыцца самым буйным у свеце камп'ютэрам, які забяспечвае ідэальны парадак у сферы фінансаў. Лічу, што «Беларусбанку» таксама неабходна як мага хутчэй інтэграваць усе 3000 сваіх філіялаў і аддзяленняў у адзіны арганізм. Для ажыццяўлення гэтага плана апроч сучасных тэхнічных сродкаў і праграмнага забеспячэння неабходна адпаведная заканадаўчая база. Вярхоўны Савет 12-га склікання прыняў законы «Аб інфарматызацыі», «Аб стандартызацыі», «Аб сертыфікацыі», якія прад'яўляюць жорсткія патрабаванні да ўсіх відаў работ і паслуг, звязаных з праграмнымі сродкамі. Але для ўкаранення банкаўскіх тэхналогій вельмі патрэбны яшчэ законы аб электронных грашах, штрыхавых кодах. Бо менавіта сфера электронных грошай прыцягвае зараз інтэлектуалаў-злачынцаў.

Паколькі ўкараненне новых банкаўскіх тэхналогій патрабуе пераўтварэння размешчаных па ўсёй тэрыторыі Беларусі аддзяленняў і філіялаў ААБ «Беларусбанк» у адзіны арганізм, абодва вышэйзгаданыя праекты павінны, безумоўна, стаць стратэгічнымі для нашага банка.

Хачу зазначыць, што гэтыя і іншыя інвестыцыйныя праекты, накіраваныя на пашырэнне і мадэрнізацыю сеткі тэлекамунікацый, укараненне новых банкаўскіх тэхналогій, стварэнне новых відаў банкаўскіх паслуг будуць ажыццяўляцца на тэндэрнай аснове з удзелам экспертаў ААБ «Беларусбанк», паколькі наш банк становіцца ключавым звяном у банкаўскай сістэме Рэспублікі Беларусь і адначасова — стратэгічным партнёрам урада.

Узнікае пытанне — дзе браць грошы? Рэспубліка Беларусь паступова пачынае ўключацца ў сусветную гаспадарку, і гэта патрабуе актыўнага выхаду нашых прадпрыемстваў і ўстаноў на знешнія фінансавыя рынкі ў якасці пазычальнікаў. Калі сярэдняя гадавая стаўка працэнта, па якой першакласныя банкі ў Лондане прадастаўляюць пазыкі ў еўравалютах, складае 5 працэнтаў, то пры сярэдняй гадавой стаўцы ў беларускіх банках па валютных крэдытах 30—40 працэнтаў ёсць патэнцыяльная магчымасць прыцягнення адносна танных еўракрэдытаў у беларускую эканоміку пад больш выгадныя працэнты. Безумоўна, для ажыццяўлення гэтых планаў вялікае значэнне мае палітычная стабільнасць у нашай дзяржаве, спрыяльны інвестыцыйны клімат, надзейнасць банкаўскай сістэмы і іншыя фактары, якія ўплываюць на змяншэнне палітычнай і фінансавай рызыкі. Тут многае залежыць ад палітычнага кіраўніцтва нашай дзяржавы, і калі ў нас будзе створаны добры інвестыцыйны клімат, то, я ўпэўнены, мы зможам прыцягнуць інвестыцыі.

— На вашу думку, чаму раней іншыя беларускія банкі не спрабавалі рабіць вялікія інвестыцыі ў названыя вамі галіны народнай гаспадаркі?

— Беларускія банкі да нядаўняга часу існавалі як бы самі па сабе і толькі зараз пачынаюць цікавіцца праблемамі народнагаспадарчага комплексу. Спадзяюся, што новае кіраўніцтва Нацыянальнага банка ў асобе Тамары Дзмітрыеўны Віннікавай будзе актыўна спрыяць гэтаму працэсу. У прыватнасці, вышэйзгаданыя інвестыцыйныя праекты спадарыня Віннікава падтрымлівае.

— Відавочна, што сваіх рэсурсаў для ажыццяўлення ўсіх інвестыцыйных праектаў у «Беларусбанка» не хопіць. Якім чынам і дзе мяркуеце знайсці дадатковыя сродкі?

— Сапраўды, хоць «Беларусбанк» і валодае вялікімі грашовымі рэсурсамі, нам, пэўна, давядзецца прыцягваць для ажыццяўлення згаданых праектаў замежныя інвестыцыі. Аб адным спосабе атрымання інвестыцый на Захадзе я ўжо гаварыў вышэй. Відавочна, што гэта не адзіная магчымасць прыцягнуць інвестыцыі. Галоўнае, каб грошы выкарыстоўваліся рацыянальна, з вялікай карысцю для кожнага нашага ўкладчыка, а значыць, і ўсяго банка. Інакш не было б ніякага сэнсу займацца ажыццяўленнем інвестыцыйных праектаў.

— Наколькі «Беларусбанк» свабодны ў выбары прадпрыемстваў для «ўлівання» інвестыцый? Ці не апасаецеся таго, што пад ціскам кіраўніцтва дзяржавы, якому важней захаваць сімпатыі электарату, будзеце вымушаны падтрымліваць на плаву нізкарэнтабельныя прадпрыемствы-гіганты?

— «Беларусбанк», у адрозненне ад іншых банкаў, мае сваю спецыфіку. Наша ўстанова дзяржаўная. Мы павінны захаваць грошы ўкладчыкаў і вярнуць давер насельніцтва да банкаўскіх структур. А паколькі, акрамя замежных інвестыцый, мы мяркуем укладваць у праекты грошы ўкладчыкаў, то мы не можам рызыкаваць. Будзем укладваць грошы ў праекты, якія прыносяць прыбытак. Банк інакш дзейнічаць не можа. Таму галоўным крытэрыем выбару прадпрыемстваў для ўлівання інвестыцый будзе тое, наколькі суб'ект гаспадарання здольны эфектыўна выкарыстаць пазыку і вярнуць банку грошы з улікам працэнтнай стаўкі крэдыту. Наш банк не будзе аддзелам сацыяльнага забеспячэння нізкарэнтабельных прадпрыемстваў.

А наконт свабоды... Тэарэтычна мы не маем абсалютнай свабоды. Яе, дарэчы, на маю думку, наогул не існуе, усе і ўсё ў гэтым свеце ўзаемазалежнае. У нас ёсць Савет банка, куды ўваходзяць прадстаўнікі ўрада, і што датычыць буйных праектаў, то мы будзем вырашаць такія пытанні разам. Аднак я лічу, што наўрад ці члены Савета банка прымуць рашэнне аб фінансаванні «безнадзейных» праектаў, якія не прынясуць банку прыбытку.

— Ці зможа ваш банк кваліфікавана вывучыць інвестыцыйны праект, прааналізаваць становішча прадпрыемстваў, якім будуць выдавацца крэдыты?

— Безумоўна, сёння ўсебакова і беспамылкова вывучыць стан таго ці іншага прадпрыемства банку не вельмі лёгка. Але мы маем намер ствараць карпаратыўныя структуры (холдынгі, кансорцыумы) для рэалізацыі згаданых праектаў. У «Беларусбанку» будзе створаны спецыяльны дэпартамент інвестыцыйных праектаў, які будзе прафесіянальна займацца праблемай укладання крэдытных рэсурсаў і ажыццяўляць кантроль за іх выкарыстаннем.

— Вы ўпэўнены, што нашы прадпрыемствы змогуць рацыянальна выкарыстаць гэтыя інвестыцыі? Дзе гарантыі, што грошы, як гэта неаднаразова здаралася ў сацыялістычныя часы, не пойдуць «у пясок»? Сітуацыя ж практычна не змянілася: прадпрыемствы ў асноўным дзяржаўныя, стымулаў у супрацоўнікаў фактычна няма.

— Мы будзем супрацоўнічаць у гэтым плане толькі з тымі прадпрыемствамі, якія загадзя прадставяць нам рэальна ажыццявімыя бізнес-планы і праекты. Толькі пасля вывучэння нашымі экспертамі гэтых дакументаў прадпрыемства зможа атрымаць крэдыт. Як кажуць, за прыгожыя вочы ніхто крэдыт не атрымае. У гэтай справе будзе толькі прагматычны падыход.

— На колькі прыкладна гадоў разлічаны згаданыя вамі інвестыцыйныя праекты?

— Я мяркую, што іх можна ажыццявіць да 2000-га года.

— Якім чынам будуць стасавацца вялікія інвестыцыйныя планы «Беларусбанка» з абяцаннямі ажыццявіць шэраг сацыяльных праграм?

— Калі коратка, то адкажу так: будуць грошы — будуць выконвацца і сацыяльныя праграмы. Мы спраектавалі свае інвестыцыйныя праграмы не дзеля дабрачыннасці, а дзеля атрымання прыбытку, які, у асноўным, будзе выкарыстаны на выкананне сацыяльных праграм. У прыватнасці, на будаўніцтва жылля, аб'ектаў сацкультбыту, кампенсацыю ўкладаў насельніцтву.

Гутарыў Мікола ДЗЯБЁЛА.
Фота Сяргея ГРЫЦА.

СІТУАЦЫЯ

ГОНЯЦЬ ПА-НОВАМУ, СУДЗЯЦЬ ПА-СТАРАМУ

Савецкая ўлада вяла зацяжную антыалкагольную кампанію, састаўным элементам якой была барацьба з тымі, хто займаецца вырабам самагонкі. Так было раней. Якая ж сітуацыя вакол самагоннай праблемы сёння?

Як толькі павеяла свабодай, паліцы крамаў і магазінаў хутка запоўніліся разнастайнымі алкагольнымі напоямі. Праўда, кошт іх у параўнанні з аналагічнай расійскай і ўкраінскай прадукцыяй быў і застаецца даволі высокім.

Вось тут і пастараліся некаторыя газеты. Каб прыцягнуць увагу чытачоў, яны пачалі друкаваць рэцэпты вырабу гарэлкі ў хатніх умовах. Але найбольшай папулярнасцю ў людзей пачалі карыстацца не чарцяжы самагонных апаратаў, а спосабы вырабу самагонкі больш простыя і даступныя.

Хто мог думаць, што пры дапамозе скараваркі альбо чыгунка ды міскі можна выгнаць некалькі бутэлек гарэлкі? Такая папулярызацыя дала свае вынікі. У міліцэйскіх пратаколах цяпер фігуруюць два тэрміны. Адзін тлумачыць, што гарэлка выгнана самагонным апаратам, а другі, што кухонным спосабам. Апошні сустракаецца часцей. Калі раней самагонку гналі ў асноўным жыхары вёскі, то цяпер гэтым займаюцца і ў гарадах. Галоўным чынам вырабляюць для сябе, а на продаж ідзе невялікі працэнт. Але тыя выпадкі, якія ўдаецца выявіць праваахоўным органам, не паказваюць усёй карціны.

Дык як вырашыць гэтую самагонную праблему? У некаторых краінах СНД за самагонку ўжо не праследуюць, выраб яе легалізаваны. Найперш гэта датычыцца да паўднёвых рэспублік. Але там ніколі спіртным людзі не злоўжывалі.

Для Беларусі такі падыход непажаданы, бо наш чалавек да спіртных напояў нераўнадушны. За мінулы год па Брэсцкай вобласці да адказнасці прыцягнута за парушэнне алкагольнага закона 88 тысяч чалавек. Акрамя іх яшчэ 5 тысяч затрыманы міліцыяй за самагонаварэнне.

Вырабляюць хатнюю гарэлку ва ўсіх раёнах вобласці. У палескім рэгіёне крыху больш. Відаць прыродныя ўмовы спрыяюць гэтай справе. За 1995 год у Баранавіцкім раёне зафіксавана амаль 350 выпадкаў самагонаварэння.

Сёння гоняць самагонку і асабліва не хаваюцца. Паўлітроўка каштуе каля 10 тысяч. Тых, хто вырабляе і захоўвае гарэлку, міліцыя прыцягвае да адміністрацыйнай адказнасці, а вось асобы, якія займаюцца яе продажам, падпадаюць пад артыкул 155[1] Крымінальнага кодэкса Беларусі. Калі па адміністрацыйнай лініі праходзіць справа, то вінаватаму даюць штраф да 5 мінімальных зарплат, а хто падпаў пад крымінальны артыкул, то тут ужо можна атрымаць пэўны тэрмін турмы.

Многае змянілася ў нашым жыцці, а вось судзяць усё яшчэ па старых законах. І тут складваецца парадаксальная сітуацыя. Адбываецца масавая спекуляцыя спіртнымі напоямі. Гандлююць гарэлачнымі сурагатамі ў крамах, шарэнгі людзей стаяць ля ўваходу на рынкі і адкрыта прапаноўваюць гарэлку і спірт, і імі займаецца найперш падатковая інспекцыя. У любым выпадку ім турма не пагражае.

А вось за бутэльку самагонкі, прададзенай суседу, даюць год турмы. Няхай сабе і ўмоўна.

Суддзі, якія разглядаюць «самагонныя» справы, знаходзяцца ў двухсэнсоўным становішчы. Пазнаёміўшыся з судовымі разглядамі гэтых спраў, прыходзіцца канстатаваць, што вырабляюць і прадаюць гарэлку ў асноўным жанчыны. Пенсіянеркі, інваліды, мнагадзетныя маці і г.д., людзі матэрыяльна малазабяспечаныя. І як тут жанчыну-пенсіянерку адправіць у турму, калі яна прадала бутэльку гарэлкі, а пры вобыску знайшлі яшчэ 250 г?

Гэта — з аднаго боку, а з другога — існуе закон. Вось і прыходзіцца выбіраць паміж штрафам і турмой умоўна.

Пры размове з супрацоўнікамі праваахоўных органаў высветлілася, што многія з іх лічаць самагонную праблему другараднай, неактуальнай. Іх апаненты ўпэўнены ў неабходнасці манаполіі дзяржавы на выпуск алкагольнай прадукцыі і супраць перадачы яе вытворчасці ў прыватныя рукі, ці, як зараз, калгасам, фірмам.

Самагонка — кепскае пітво, але і пладова-ягадныя віны, якія выпускаюць калгасы, таксама сурагат, хаця тут усё па закону.

Так ці інакш, а праблема ёсць, і вырашаць яе неабходна ў інтарэсах чалавека і дзяржавы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

...ПАСУДЗІЦЦА

Любы просты чалавек пры слове «суд» адчувае нейкую незразумелую разгубленасць. І ў большасці выпадкаў мы гатовы лепш проста даравацъ крыўдзіцелю, чым звяртацца ў суд. Але ў жыцці можа здарыцца рознае. Як вядома, за ўсё даводзіцца плаціць. Нават за праўду.

Напрыклад, калі вы прэтэндуеце на нерухомасць, а права валодання ёю можа вызначыць толькі суд, то давядзецца плаціць дзяржпошліну. Так, памер пошліны за падачу заяў па спрэчках, звязаных з маёмасцю або грашамі, складае 10 працэнтаў ад сумы іску. Аднак няхай вас не палохае гэтая лічба. Калі вы зможаце пераканаць суддзю, што па сваёй беднасці не ў стане выплаціць такую суму, ён проста вызваліць вас ад уплаты пошліны або зменшыць яе памер.

Нямала каштуюць і паслугі натарыуса. За пасведчанне дагавораў адчужэння (куплі-продажу) нерухомасці — зямельных участкаў, жылых дамоў, гаражоў, кватэр і дач прыйдзецца аддаць 120 тыс. рублёў. Калі дагавор заключаецца паміж блізкімі сваякамі (бацькамі і дзецьмі, мужам і жонкай), пошліна складае ўсяго 30 тыс. Даверанасці на права продажу маёмасці, гэтак жа, як і засведчанне даверанасцей на права кіравання і продажу аўтамабіляў, абыдуцца вам у 60 тыс. «зайцоў».

Не дай Бог звярнуцца ў суд пры разводзе. Але і ў гэтым разе прыйдзецца плаціць 20 тыс. — калі вы разводзіцеся ў першы раз і 30 тыс. рублёў — калі разводзіцеся паўторна.

Але мая вам парада — жывіце ў згодзе.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАСТАНОВА
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
АБ ПАРАДКУ ДНЯ ПЕРШАЙ СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ТРЫНАЦЦАТАГА СКЛІКАННЯ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе**:

Зацвердзіць парадак дня першай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання (прыкладаецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШАРЭЦКІ

21 лютага 1996 г., г. Мінск. № 84-XIII

ПАРАДАК ДНЯ першай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання

1. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змянення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь».

2. Аб праекце Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Аб парадку работы мясцовых Саветаў дэпутатаў, якія пасля асноўных і паўторных выбараў не маюць паўнапраўнага новага складу».

3. Аб унясенні змяненняў у заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання:

а) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатках на даходы і прыбытак прадпрыемстваў, аб'яднанняў, арганізацый»;

б) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатку на дабаўленую вартасць»;

в) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб акцызах»;

г) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатку на нерухомасць»;

д) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб плацяжах за зямлю»;

е) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатку на паліва»;

ж) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатку за карыстанне прыроднымі рэсурсамі (экалагічны падатак)»;

з) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падаходным падатку з грамадзян»;

і) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб зборы на ўтрыманне дзяржаўнай пажарнай службы»;

к) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатках і зборах, якія бяруцца ў бюджэт Рэспублікі Беларусь»;

л) у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатковай інспекцыі ў Рэспубліцы Беларусь».

4. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні зменення ў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне».

5. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дарожным зборы».

6. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб тарыфах страхавых узносаў у Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь на 1996 год».

7. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб Дзяржаўным бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1996 год» і аб выкананні бюджэту Рэспублікі Беларусь за 1994 год.

8. Аб Пасланні Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 1995 годзе».

9. Кадравыя пытанні.

10. Аб правядзенні выбараў дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў Рэспублікі Беларусь.

11. Аб ратыфікацыі міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

12. Аб утварэнні Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па распрацоўцы праекта асноўных напрамкаў унутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь.

13. Даклад Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб становішчы дзяржавы.

14. Аб утварэнні Часовай дэпутацкай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у сувязі з публікацыямі ў сродках масавай інфармацыі матэрыялаў праверкі работы Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь.

15. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь».

16. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб упарадкаванні некаторых ільгот для асобных катэгорый грамадзян».

17. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб прадпрыемствах у Рэспубліцы Беларусь» і Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь».

18. Інфармацыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь аб ходзе выканання пункта 6 Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Аб інфармацыі Старшыні Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь, Планавай і бюджэтна-фінансавай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб выкананні бюджэту ў 1995 годзе».

19. Аб стварэнні Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па праверцы выканання Кіраўніцтвам справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Канстытуцыі, законаў і міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

20. Аб становішчы спраў у аграпрамысловым комплексе і шляхах выхаду з крызісу.

21. Аб мерах па паляпшэнню ўзаемаплацяжоў у аграпрамысловым комплексе.

22. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай бяспецы».

23. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб праве грамадзян на свабодны выбар жыхарства і перамяшчэння».

24. Аб стварэнні Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па праверцы законнасці акцыяніравання Дзяржаўнага ашчаднага банка Рэспублікі Беларусь, а таксама яго зліцця з «Беларусбанкам».

25. Інфармацыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь аб выніках праверкі правамернасці і абгрунтаванасці прадастаўлення асобным суб'ектам гаспадарання падатковых і мытных ільгот.

26. Аб праекце Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Аб прапановах, заявах і скаргах грамадзян, якія паступаюць у адрас першай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь трынаццатага склікання».

27. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб ахове працы ў Рэспубліцы Беларусь» (другое чытанне).

28. Аб парадку выезду дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у замежныя камандзіроўкі.

29. Разгляд законапраектаў, прыняцце законаў і іншых актаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь:

а) законаў Рэспублікі Беларусь, названых у Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь:

Рэгламент Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь;

аб парадку адклікання дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў;

аб пастаянных камісіях Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь;

аб статусе горада Мінска;

б) законаў Рэспублікі Беларусь, неабходнасць якіх вынікае са зместу Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь:

аб зваротах грамадзян (другое чытанне);

Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь;

Жыллёвы кодэкс Рэспублікі Беларусь (другое чытанне);

аб аўтарскім праве і сумежных правах (другое чытанне);

аб радыяцыйнай бяспецы і выкарыстанні атамнай энергіі (другое чытанне);

Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь (другое чытанне);

аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету (другое чытанне);

Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях;

Адміністрацыйна-працэсуальны кодэкс Рэспублікі Беларусь;

аб судовых прыставах і судовых выканаўцах;

аб арганізацыйна-прававых мерах барацьбы з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй (другое чытанне);

Ваенная дактрына Рэспублікі Беларусь;

аб гуманітарнай дапамозе насельніцтву Рэспублікі Беларусь;

в) законаў Рэспублікі Беларусь аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у дзеючае заканадаўства на аснове зместу Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь:

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Мытны кодэкс Рэспублікі Беларусь;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб мытным тарыфе»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь (у сувязі са змяненнем мытнага заканадаўства);

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб народным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змянення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпеўшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб праве ўласнасці на зямлю»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб інвестыцыйнай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб прадпрыемствах у Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб аўтамабільных дарогах»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб асновах архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Кабінеце Міністраў Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб прадпрымальніцтве ў Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб раздзяржаўленні і прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці ў Рэспубліцы Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Дзяржаўную праграму прыватызацыі;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб страхаванні»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб статусе дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі»;

аб змяненні парадку падаткаабкладання даходаў юрыдычных і фізічных асоб, якія ажыццяўляюць прадпрымальніцкую дзейнасць без утварэння юрыдычнай асобы, ад рэалізацыі тавараў (работ, паслуг) за наяўны разлік: праз дробнарознічную гандлёвую сетку, на рынках, кірмашах, выстаўках-продажах;

г) законаў Рэспублікі Беларусь, неабходных для рэгулявання грамадскіх адносін (новых законаў Рэспублікі Беларусь):

аб цэнтральным дэпазітарыі і дэпазітнай дзейнасці;

аб нарматыўна-прававых актах Рэспублікі Беларусь;

аб паскораным стварэнні новых рабочых месцаў і падтрымцы гаспадарчай актыўнасці насельніцтва;

аб асноўных напрамках грашова-крэдытнай палітыкі Рэспублікі Беларусь на 1996 год;

аб музеях і музейным фондзе;

аб навуковай дзейнасці;

аб патэнтах на карысныя мадэлі (вернуты Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь для паўторнага абмеркавання і галасавання);

аб трансплантацыі органаў і тканак чалавека;

аб асновах транспартнай дзейнасці;

аб рэгістрацыі правоў на нерухомую маёмасць;

аб сумесных домаўладаннях;

аб канцэсіях;

аб абароне эканамічнай канкурэнцыі;

аб стабілізацыі і садзейнічанні эканамічнаму росту;

аб кіруемай працэдуры банкруцтва;

аб банкруцтве;

аб санацыі;

аб рэкламе ў Рэспубліцы Беларусь;

аб скарачэнні парадку вядзення па справах банкруцтва;

аб аплаце працы работнікаў вышэйшых дзяржаўных органаў;

д) законаў Рэспублікі Беларусь, звязаных са зместам рашэнняў Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь:

аб унясенні змянення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб замежных інвестыцыях на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь»;

аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь».

«НАШЫ НАРОДЫ ПРАЦЯГВАЮЦЬ АДЧУВАЦЬ СЯБЕ АДЗІНАЙ ГІСТАРЫЧНАЙ СУПОЛЬНАСЦЮ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

У той жа час я катэгарычна супраць шырокамаштабнай распрадажы зямлі [illegible] спекуляцый.

Пераканаў, што рэформы ў нас, як і ў Расіі, могуць быць паспяховымі толькі пры захаванні адзінага эканамічнага комплексу. Вы ведаеце, што Беларусь была своеасаблівым зборачным цэхам Савецкага Саюза, перш за ўсё ў галіне высокіх тэхналогій. Многія буйныя вытворчасці [illegible] з разлікам на саюзны, у першую чаргу расійскі, рынак збыту.

Захаванне спецыялізацыі і кааперацыі, што склаліся за дзесяцігоддзі, дапаможа нам зберагчы і сродкі, і рабочыя месцы. Я ўвесь час пераконваю расійскі ўрад не арганізоўваць у сябе альтэрнатыўныя вытворчасці. Скажам, ёсць у Мінску буйнейшы трактарны завод, які быў разлічаны на задавальненне саюзнай патрэбнасці. Нашто Расіі траціць велізарныя сродкі на стварэнне сваёй вытворчасці, калі мы можам поўнасцю забяспечыць яе колавымі трактарамі?

Хачу сказаць, што за год мы з Барысам Мікалаевічам вырашылі ўсе асноўныя пытанні ў гэтай сферы. Буйныя эканамічныя пагадненні падпісваюцца ў рамках цяперашняга візіту.

Але прынцыповыя дагаворанасці павінны падмацоўвацца карпатлівай штодзённай работай на самых розных узроўнях.

Не забываем мы і аб унутраных інвестыцыйных рэсурсах. У апошнія гады гэта крыніца для патрэб мадэрнізацыі эканомікі выкарыстоўвалася крайне нездавальняюча. Банкі вельмі слаба прымалі ўдзел у інвестыцыях у прамысловасць і сельскую гаспадарку, абмяжоўваліся спекуляцыйнымі аперацыямі. Прыйшлося і ў гэтай сферы тэрмінова наводзіць парадак, прымаць радыкальныя меры.

З мэтай забеспячэння прытоку сродкаў насельніцтва для інвесціравання эканомікі мы стварылі вельмі надзейны ашчадны банк на базе Ашчаднага банка і буйнога камерцыйнага банка.

Фарміруючы многаўкладную сацыяльна арыентаваную эканоміку, беларускі ўрад імкнецца не дапус[ціць] сацыяльнай несправядлівасці [illegible] начаў стварэнне новай сістэмы сацыяльнага забеспячэння. Яна будзе адрасна абараняць тых грамадзян, хто па ўзросту, стану здароўя або іншых прычынах не можа сябе ўтрымліваць.

Работа ў гэтым напрамку пачата ўжо. Выканаўчай уладай зроблены захады па падтрымцы студэнцтва, моладзі, абароне мацярынства і дзяцінства — словам, тых, ад каго залежыць будучыня краіны. Адначасова я пайшоў на скасаванне раздутай сістэмы льгот і прыняцце некаторых іншых мераў, якія былі непапулярнымі, але непазбежнымі ў цяперашніх умовах.

Як я ўжо гаварыў, адна з галоўных задач сёння — гэта абарона грамадзян ад злачыннасці.

Я цвёрда перакананы, што мы можам утаймаваць злачыннасць. Ужо цяпер дзяржава мае магутныя праваахоўныя органы.

Але эфектыўнасць барацьбы са злачыннасцю ў многім вызначаецца ўзаемадзеяннем праваахоўных органаў усіх краін СНД.

Сёння злачынцы яшчэ апярэджваюць нас: на тэрыторыі былога Савецкага Саюза ўжо даўно ўтварылася «адзіная крымінальная прастора», а «адзіная прававая прастора», што процістаіць ёй, толькі фарміруецца. Гэта асабліва востра адчуваецца ў Беларусі, якая размешчана на перакрыжаванні еўрапейскіх дарог.

Па прычыне свайго геапалітычнага становішча беларускі народ зацікаўлены ў дасягненні ўзаемаразумення і развіцці супрацоўніцтва паміж дзяржавамі нашага рэгіёна па ўсім спектры пытанняў забеспячэння бяспекі.

На жаль, цяпер, пасля заканчэння «халоднай вайны», [illegible] пашырэннем НАТА на Усход [illegible] трыманнем міру і справядлівым вырашэннем міжнародных праблем, мы ўскладаем на Арганізацыю Аб'яднаных Нацый, адной з заснавальнікаў якой з'яўляецца наша рэспубліка.

Безумоўным прыярытэтам знешняй палітыкі Беларусі было, ёсць і будзе развіццё адносінаў з Расіяй. Паколькі мая прыхільнасць да ідэі беларуска-расійскага збліжэння, саюза брацкіх славянскіх народаў тлумачыцца па-рознаму, я хацеў бы выкласці свой прынцыповы пункт гледжання па гэтым пытанні.

Я перакананы, што знешняя палітыка дзяржавы павінна праводзіцца ў адпаведнасці з воляй народа і служыць інтарэсам чалавека, грамадзяніна, а не кучкі палітыкаў.

Беларускі народ неаднаразова выказваў сваю волю па пытанні інтэграцыі з Расіяй. Так, у 1994 годзе большасць насельніцтва падтрымала маю палітычную праграму, якая прадугледжвала збліжэнне з Расіяй. У маі 1995 года на рэферэндуме наш народ яшчэ раз пацвердзіў сваю прыхільнасць да ідэі беларуска-расійскага збліжэння.

Будучы дэмакратычна выбраным Прэзідэнтам, я абавязаны і буду выконваць волю сваіх выбаршчыкаў.

Цяпер спытаем, ці адпавядае беларуска-расійскае збліжэнне інтарэсам грамадзян нашых дзвюх дзяржаў? Так, несумненна!

Толькі адзін прыклад — зняцце мытных пастоў на нашых граніцах. Я з самага пачатку лічыў недапушчальным і зневажальным як для беларуса, так і для расіяніна, перасякаючы нашу агульную граніцу, падвяргацца мытнаму агляду, стаяць у чаргах. [illegible] [Амеры]кі, Еўропы інтэгруюцца, мы рвём па-жывому сувязі, якія складваліся стагоддзямі.

Савецкі Саюз у свой час недаацаніў еўрапейскую інтэграцыю. Напэўна, многія з вас памятаюць, як у нас лаялі «Агульны рынак», які сёння стаў лакаматывам еўрапейскага прарыву ў дваццаць першае стагоддзе.

Цяпер Захад, мне здаецца, робіць такую ж памылку, калі з падазрэннем глядзіць на інтэграцыйныя працэсы ўнутры СНД, асабліва на беларуска-расійскае збліжэнне.

Не трэба журналістам пужаць адзін аднаго ні стратай суверэнітэту, ні рэстаўрацыяй Расійскай імперыі або Савецкага Саюза.

Збліжэнне Беларусі і Расіі будзе прымаць адэкватныя сучасным рэаліям арганізацыйныя формы. Як мадэль я бачу Еўрапейскі Саюз, які дае магчымасць разумна спалучаць інтэграцыю з суверэнітэтам народаў. Інтэграцыя павінна праводзіцца ў першую чаргу ў інтарэсах простых людзей.

Сёння мы з Барысам Мікалаевічам падпісалі заяву аб далейшым беларуска-расійскім збліжэнні. У нас ёсць поўнае ўзаемаразуменне адносна сумеснага руху наперад па шляху інтэграцыі. Можаце не сумнявацца, што мы апраўдаем чаканні і надзеі нашых народаў.

Умацоўваючы інтэграцыйныя сувязі з Расіяй, наша краіна дынамічна развівае адносіны з іншымі дзяржавамі, перш за ўсё з суседнімі. Актыўна развіваецца наша супрацоўніцтва з Украінай, Літвой і Польшчай. Мы зацікаўлены ў расшырэнні кантактаў з Еўрапейскім Саюзам і дзяржавамі, якія ў яго ўваходзяць. На мой погляд, [illegible] гордасцю. Цяпер яны аказаліся ў цяжкім становішчы.

Але я катэгарычна не прымаю папулярную сярод некаторых расійскіх рэфарматараў ідэю аб тым, што вышэйшая адукацыя і навука павінны быць прыватызаваны і ўтрымлівацца за кошт падачак дабрадзеяў.

На мой погляд, гэта яшчэ адна неразумная спроба механічнага пераносу на нашу глебу амерыканскай практыкі, дзе стабільна працуе сацыяльна-эканамічная сістэма і існуюць шматмільярдныя прыватныя фонды.

У нашых жа ўмовах такая «рэформа» раўназначная гібелі адукацыі і навукі. А гэта ў сваю чаргу азначае страту нацыяй сваёй будучыні.

Сёння дзяржава, і толькі яна, можа і павінна падтрымаць адукацыю і навуку. Мы даём свабоду і прыватнай ініцыятыве, і дабрачыннасці ў гэтай сферы, але асноўную адказнасць за захаванне і развіццё інтэлектуальнага патэнцыялу нацыі нясе дзяржава. Скажу больш — лідэры дзяржаў персанальна.

Разумеючы гэта, разглядаю пытанні падтрымкі адукацыі і навукі ў якасці адной са сваіх прыярытэтных задач як Прэзідэнта, як кіраўніка дзяржавы.

Мы прынялі шэраг рашэнняў, якія павінны гарантаваць сацыяльную справядлівасць у сферы адукацыі. Я асабіста ўмяшаўся і зрабіў усё для таго, каб у мінулым годзе прыём студэнтаў у беларускія ВНУ прайшоў зыходзячы з іх здольнасцей, а не ў залежнасці ад аб'ёму кашалька бацькоў.

Прэзідэнтам устаноўлена сістэма стыпендый, [illegible] хавалі свой навуковы патэнцыял. Але само жыццё патрабуе больш інтэнсіўнага супрацоўніцтва паміж дзяржавамі СНД, у першую чаргу паміж Беларуссю і Расіяй, у сферы адукацыі і навукі.

Мае выступленне падыходзіць да канца.

Прыміце маю гарачую падзяку за ваша запрашэнне. Для мяне вялікі гонар выступіць у Маскоўскім дзяржаўным універсітэце. Гэты дзень будзе памятны для мяне як палітыка і чалавека. Ваш універсітэт — не проста вядучая навучальная ўстанова Расіі. Гэта яшчэ і цэлая эпоха ў гісторыі Расіі, ды і ў нашай гісторыі таксама.

Мы добра помнім, якую вялікую ролю адыгралі Маскоўскі дзяржаўны універсітэт, яго выпускнікі і прафесары ў станаўленні вышэйшай адукацыі і акадэмічнай навукі ў Беларусі. Не забываем мы і імёны беларусаў, якія плённа працавалі ў МДУ.

Сёння ад нас з вамі залежыць, ці парушыцца гэта шматгадовая традыцыя дружбы, супрацоўніцтва, ці атрымае новае развіццё.

Я прашу вас актыўна ўключыцца ў справу расійска-беларускай інтэграцыі. Разам мы пераадолеем цяжкасці і ўвойдзем у трэцяе тысячагоддзе як працвітаючыя дзяржавы, здольныя гарантаваць сваім народам мір, дэмакратыю, бяспеку і дабрабыт.

Выносячы на ваш суд свае думкі, я спадзяюся, што вы зразумееце эмацыянальнасць іх выкладання. Вельмі важныя для будучыні нашых краін пытанні, якія я сёння закрануў.

Дзякуй за ўвагу.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

ВЯРХОЎНЫ САВЕТ ВЫСТУПІЎ ЗА РАСШЫРЭННЕ ПАЎНАМОЦТВАЎ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА

[illegible] 27 лютага Вярхоўны Савет Беларусі разгледзеў у другім чытанні праект пастановы «Аб пасланні Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 1995 годзе» [illegible]

[illegible] пасадай. А дэпутат А. Камай нават пакрыўдзіўся на намёк Ю. Малумава ў яго адрас аб нейкім імкненні да распальвання процістаяння. Справа ў тым, што менавіта А. Камай прапанаваў «згадзіцца» з вывадамі КС, грунтуючыся на тым, што ніхто з дэпутатаў не абверг пазіцый і вывадаў, зробленых Канстытуцыйным судом у яго пасланні. Некаторыя дэпутаты з фракцыі «Згода» пры гэтым пачалі гаварыць аб тым, што пачынаецца гульня ў адны вароты (чытай: прэзідэнцкія), выказваць іншыя довады для змякчэння тону пастановы. Аднак галасаванне паказала прынцыповасць Вярхоўнага Савета ў цэлым у цвёрдым адстойванні прынцыпаў канстытуцыйнасці і законнасці. 115 дэпутатаў прагаласавала за варыянт А. Камая, 29 — супраць, 7 — устрымалася...

Па ходу абмеркавання іншых [illegible] туцыі, у прыватнасці, артыкула 100 пункт 1... Гэтае тлумачэнне было падрыхтавана ранейшым складам парламента і не было прынята з-за недахопу ўсяго некалькіх галасоў.

У заключэнне разгляду гэтай пастановы дэпутаты пагадзіліся з тым, каб падтрымаць ідэю дэпутата А. Камая, каб кіраўнікі ўсіх галін улады сумесна абмеркавалі пытанні, што выцякаюць з рашэнняў КС на аснове ўзаемаразумення.

Пасля гэтага дэпутаты зноў прыступілі да разгляду пакета падатковых законапраектаў і, ў прыватнасці, аб змяненнях у законе «Аб плацяжах за зямлю». Акрамя таго пасля абеда абмяркоўвалася і адно кадравае пытанне: аб вызваленні ад абавязкаў генеральнага пракурора Беларусі В. Шаладонава і аб назначэнні на гэтую пасаду В. Капітана.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ПРЭЗІДЭНЦКІ НАКАЗ ПЕРАД ПАЕЗДКАЙ Ў РАСІЮ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Многія прадпрыемствы не могуць прадаць выробленую прадукцыю і яна ляжыць на складах. Толькі ў Мінску яе сабралася амаль на два трыльёны рублёў.

Для таго, каб направіць справы на прадпрыемствах, Прэзідэнт прапанаваў некалькі першачарговых мераў. У прыватнасці, дазволіць дзяржаўным прадпрыемствам прадаваць, здаваць у арэнду, афармляць у выглядзе доўгатэрміновага таварнага крэдыту невыкарыстоўваемае імі альбо непатрэбнае абсталяванне, а таксама прадукцыю, якая заляжалася. Па-другое, паступова вызваляць неэфектыўныя ці бесперспектыўныя вытворчасці ад дзяржаўнай падтрымкі, бюджэтных субсідый і льготнага крэдытавання, увесці ў дзеянне механізм санацыі і банкруцтва. Па-трэцяе, стварыць спрыяльны клімат для прамых замежных і ўнутраных інвестыцый, якія забяспечваюць увядзенне новых тэхналогій, арганізацыю і новыя метады кіравання вытворчасцю, доступ да замежных рынкаў. Па-чацвёртае, узмацніць дзяржаўнае рэгуляванне фонду заработнай платы на дзяржаўных прадпрыемствах.

Прэзідэнт даручыў ураду пагасіць запазычанасць па выплаце заработнай платы за снежань, студзень і часткова люты да 8 сакавіка, калі нават для гэтага будуць запатрабаваны крэдыты Нацыянальнага банка. «Кожны чалавек павінен мець магчымасць павіншаваць сваю жанчыну за свае грошы, — лаканічна падвёў ён рысу жорсткім «разборкам». — Калі ж гэтага не адбудзецца, то трымайцеся».

«ТОЕ, ШТО ДОБРА ДЛЯ МТЗ І МАЗа, ДОБРА І ДЛЯ ЎСЁЙ КРАІНЫ»

МТЗ і МАЗ — два прадпрыемствы стратэгічнай важнасці, ад сітуацыі і становішча спраў на якіх залежыць і становішча рэспублікі ў цэлым. Сёння самая вялікая праблема на згаданых прадпрыемствах — адсутнасць абаротных сродкаў, за якія можна было б набыць сыравіну, неабходную для вытворчасці новай прадукцыі. Разуменнем гэтага становішча і было прадыктавана нядаўняе выдзяленне МТЗ і МАЗу буйных крэдытаў з прэзідэнцкага фонду. Але, успомніўшы гэта, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што, зрабіўшы такі крок, ён часова дапамог рабочым заводаў, але пакінуў без зарплаты настаўнікаў, медыкаў і іншых прадстаўнікоў бюджэтнай сферы. Аднак і абысціся без яго было б складана. Непасрэдны кантроль адносна эканамічнай і сацыяльнай сітуацыі на МТЗ і МАЗе ўскладзены персанальна на віцэ-прэм'ераў Уладзіміра Гаркуна і Валерыя Кокарава.

Асобна было сказана адносна канфлікту паміж МТЗ і «Фордам». Кіраўнік выканаўчай улады прадставіў усе перавагі заключаемай здзелкі: сучасная вытворчасць, інвесціраванне, новыя рабочыя месцы, канкурэнтаздольнасць прадукцыі. Карані канфлікту ён бачыць у звычайнай канкурэнцыі, якая разгарэлася вакол станцыі ў Апчаку. Напрыклад, будаўніцтва такога завода не можа задавальняць ВАЗ, бо, што і казаць, аўтамабіль «Форд» мае шмат пераваг перад «Жыгулямі». Прэзідэнт дапусціў, што можа пайсці насустрач патрабаванням рабочых трактарнага, якія выказваюць нездаволенасць здзелкай з амерыканцамі, але паставіў ім ультыматум: «Вам будзе ўстаноўлены час па нарматывах, каб запусціць гэтае прадпрыемства. Калі ж вы гэтага не зробіце, то маршам адтуль пойдзеце. А пакуль я выступаю гарантам тых прапаноў, якія робіць нам Захад».

ХТО Ў ЦЕРАМЕ ЖЫВЕ?

Аляксандр Лукашэнка, як вядома, некалі стварыў камісію, якая павінна была вызначыць, як выкарыстоўваюцца будынкі, што знаходзяцца на дзяржаўным балансе. У 1995 годзе гэтай камісіяй было абследавана каля пяцідзесяці дзвюх тысяч аб'ектаў агульнай плошчай 86 млн. квадратных метраў. Яна ўстанавіла факты, калі ў некаторых дзяржаўных будынках здаецца ў арэнду больш за 50 працэнтаў плошчаў, а за кошт атрымліваемых сродкаў утрымліваюцца работнікі шэрага структур. У якасці прыкладу сп. Лукашэнка ўзяў інстытут па перападрыхтоўцы кадраў Міністэрства гандлю. У першым квартале 1995 года фактычна за кошт здадзеных ім у арэнду памяшканняў утрымлівалася 30 супрацоўнікаў. НДІ сродкаў аўтаматызацыі здаваў у арэнду трэцюю частку сваіх плошчаў. АТ «Белпрампраект» прыватызавала будынак на плошчы Свабоды, 17 агульнай плошчай 10 000 квадратных метраў за два з паловай мільярды рублёў. Сёння АТ «Белпрампраект» здае ў арэнду 3000 квадратных метраў, а арэндная плата складае каля 4 млрд. штогод. З 1991 года Сакратарыят Вярхоўнага Савета здае памяшканне былога атэлье ЦК КПБ плошчай 500 кв. метраў па мізэрнай цане: даход састаўляў у год каля 140 тысяч рублёў.

«Вось я і хачу разабрацца, хто прымаў такія рашэнні, хто за што жыве. Бо гэта ж калісьці было пабудавана за нашы грошы. Парадак мы будзем наводзіць рэвалюцыйным шляхам».

Вядома, зварот да маёмаснай тэмы — гэта рэакцыя на стварэнне Вярхоўным Саветам камісіі па праверцы законнасці работы Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта, якое апошнім часам забірае пад сваё крыло ўсё больш і больш нерухомасці не толькі ў Мінску, але і ў краіне ў цэлым. Кампраматам прыгразіў Прэзідэнт і Віктару Ганчару, які выступіў з ініцыятывай стварэння адпаведнай камісіі.

БАНКАМ ПРЫЙДЗЕЦЦА ТУГА?

Паводле слоў Прэзідэнта ў бліжэйшы час будуць адзяржаўлены шэсць камерцыйных банкаў. Гаворка ідзе пра «Аграпрамбанк», «Прамбудбанк», «Знешэканомбанк», «Пріорбанк», «Белбізнесбанк» і ашчадны «Беларусбанк». «Там будзе дзяржаўны капітал у статутным фондзе, і тады паўтара трыльёна рублікаў, якія яны (банкіры. — **Ю.Л.**) атрымалі ў мінулым годзе, будуць накіраваны туды, куды я скажу, а не туды, куды жулікі загадаюць. Але гэта ж ім не падабаецца. Бо ўчора гэтыя банкі ўтрымлівалі ўвесь апазіцыйны друк, які абліваў брудам Прэзідэнта», — сказаў сп. Лукашэнка.

Прэзідэнт паведаміў, што прыняў рашэнне і па Міжбанкаўскай валютнай біржы. Згодна з яго словамі, генеральны дырэктар МВБ у 1995 годзе атрымаў каля трохсот мільёнаў рублёў. У статутным фондзе МВБ дзяржава ў асобе Нацыянальнага банка мела толькі 10 працэнтаў, астатняе прыпадала на камерцыйныя банкі. Усё гэта, на думку Прэзідэнта, нецярпімая несправядлівасць. «Учора я там навёў парадак, і біржа стала дзяржаўнай установай, як і павінна быць», — паведаміў ён аб сваім новым указе.

Дасталося, у прыватнасці, «Магнатбанку». Ды не столькі за нейкія эканамічныя парушэнні, колькі за заснавальнікаў. «Пацікаўцеся, чый гэта банк. Якія палітычныя сілы стварылі гэты банк, і хто там корміцца. Мы хутка прымем па ім рашэнне», — як адрэзаў, заключыў кіраўнік выканаўчай улады.

УМОВЫ СПРАБУЕ ДЫКТАВАЦЬ МІЖНАРОДНЫ ВАЛЮТНЫ ФОНД

Падчас размовы сталі вядомы і некаторыя акалічнасці перамоў Прэзідэнта з місіяй Міжнароднага валютнага фонду, якая некалькі дзён таму наведала Беларусь з мэтай вывучэння эканамічнай абстаноўкі, што неабходна для выдзялення абяцанай другой траншы крэдыту стэндбай. МВФ паставіў некалькі ўмоў. Вось некаторыя з іх.

Калі кіраўніцтва краіны прыме рашэнне працягваць працаваць у межах валютнага калідора, то ён павінен дзейнічаць толькі да 31 сакавіка, наступныя тры месяцы валютны калідор павінен быць устаноўлены ў памеры 13.000—15.000 тысяч рублёў.

Да першага сакавіка зняць абмежаванні па канвертацыі сродкаў на рахунках адпаведнага тыпу, вярнуць і не выдаваць новыя валютныя крэдыты камерцыйным банкам у мэтах умацавання нацыянальнай валюты. Да 31 сакавіка зняць усе абмежаванні на міжбанкаўскім валютным рынку, адмяніць пералік тавараў, на якія маецца першачарговае права на набыццё валюты, абмежаванне па памерах праводзімых на міжбанкаўскім рынку аперацый, практыку адсейвання заявак на пакупку валютных сродкаў на валютных аўкцыёнах. Адмяніць 10-працэнтны збор пры пакупцы валюты на Міжбанкаўскай валютнай біржы. Да 30 красавіка адмяніць патрабаванні аб абавязковым продажы валютнай выручкі. Поўнасцю ўрэгуляваць з Расіяй да 1 сакавіка запазычанасць за газ. Аб'явіць прадпрыемствам, што ўрад не нясе адказнасці за будучыя плацяжы па пастаўках газу. Адмена экспартных пошлін па ўсіх відах тавараў і зніжэнне імпартных пошлін у адпаведнасці са змяненнямі ў Расіі ў снежні мінулага года. Да 1 сакавіка павышэнне стаўкі рэфінансавання да 100 працэнтаў гадавых, а да 31 сакавіка — да ўзроўню Расіі. Да канца сакавіка выканаць патрабаванні аб 12-працэнтнай норме абавязковых рэзерваў. Скарачэнне падатковых ільгот у бюджэце на 1996 год. Зменшыць фонд аплаты працы. Адмяніць стварэнне новага фонду падтрымкі экспарцёраў. Абмежаваць бюджэтныя расходы па артыкулу «народная гаспадарка».

Спыненне дейнасці фонду падтрымкі сельгасвытворцаў. Прадставіць на майскую сесію праекты законаў аб банкруцтве, прыватнай уласнасці на зямлю і г. д.

Прэзідэнт зазначыў, што ёсць сярод гэтых прапаноў і тыя, з якімі нельга не пагадзіцца, але ўсё ж аб пераважнай большасці выказаўся крытычна.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

● БЕЛЫ ДОМ НЕ ВЫКЛЮЧАЕ МАГЧЫМАСЦІ ПРЫМЯНЕННЯ ВАЕННАЙ СІЛЫ

Прэзідэнт Злучаных Штатаў Біл Клінтан аб'явіў аб серыі новых карных захадаў у адносінах да Кубы ў сувязі з інцыдэнтам з двума амерыканскімі прыватнымі самалётамі, якія былі збіты кубінскімі знішчальнікамі ў мінулую суботу. Ён мае намер узмацніць антыкубінскае эмбарга. Дзяржаўны сакратар ЗША заявіў, што Белы дом не выключае магчымасці прымянення ў будучым супраць Кубы ваеннай сілы. Кубінская дэлегацыя пры ААН звярнулася да Савета Бяспекі з просьбай не прымаць ніякіх рашэнняў у сувязі з суботнім інцыдэнтам да прыбыцця міністра замежных спраў краіны, які мае намер выступіць перад членамі Савета Бяспекі з кубінскай версіяй здарэння. Тым часам у Нью-Йорку зроблены напад на кубінскага дыпламата — першага сакратара прадстаўніцтва Кубы пры Арганізацыі Аб'яднаных Нацый Філіпа Гансаліса. На яго напалі антыкастраўскія дэманстранты, што пратэставалі супраць знішчэння кубінскімі паветранымі сіламі двух амерыканскіх самалётаў.

● ПРАФСАЮЗЫ ЗНОЎ РЫХТУЮЦЬ ЗАБАСТОЎКУ

У Францыі Усеагульная канфедэрацыя працы заклікала правесці 28 лютага 24-гадзінны страйк докераў і рабочых партоў. Канфедэрацыя паведаміла, што выступленне праводзіцца ў знак пратэсту супраць дэнацыяналізацыі партоў, якую, як мяркуецца, збіраецца правесці ўрад.

● ЕЛЬЦЫН АБО ЯЎЛІНСКІ?

Партыя «Дэмакратычны выбар Расіі» спрабуе вызначыць, каго з двух кандыдатаў на пасаду прэзідэнта, Ельцына або Яўлінскага, яна падтрымае на маючых адбыцца выбарах. Ягор Гайдар паведаміў, што кожнаму кандыдату прад'яўлены 12 умоў, пасля выканання якіх партыя падтрымае яго. У прыватнасці, Гайдар падтрымае Ельцына, калі цяперашні прэзідэнт спыніць вайну ў Чачні, узмоцніць барацьбу з карупцыяй і адправіць у адстаўку кіраўніка сваёй адміністрацыі Мікалая Ягорава, міністра абароны Паўла Грачова і дырэктара федэральнай службы бяспекі Міхаіла Барсукова. Ад Яўлінскага патрабуецца парваць сувязі з камуністамі і ўнесці змяненні ў передвыбарную платформу «Яблыка».

● РУСКАЯ І ФІНСКАЯ ПРАВАСЛАЎНЫЯ ЦЭРКВЫ НЕ ПАДЗЯЛІЛІ СФЕРЫ ЎПЛЫВУ

Руская праваслаўная царква парвала адносіны з Фінскай праваслаўнай царквой. Па словах фінаў, гэта рашэнне было выклікана спрэчкай наконт таго, каму падпарадкоўваецца Эстонская праваслаўная царква. На мінулым тыдні яна аб'явіла пра свой выхад з-пад юрысдыкцыі Рускай праваслаўнай царквы і пераход пад кіраўніцтва Канстанцінопальскага патрыярха Варфаламея.

● ДА ЎВАГІ ПАДАРОЖНІКАЎ

Тым, хто збіраецца наведаць Расію, трэба мець на ўвазе, што з учарашняга дня на 20 працэнтаў падаражэў праезд па расійскіх чыгунках, за выключэннем прыгарадных паяздоў. Павышэнне тарыфаў датычыцца таксама правозу багажу, грузаў, пошты і іншых паслуг.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і радыё «101,2» слухаў Сяргей ПРОТАС.

АКЦЫЯ ПРАФСАЮЗАЎ ПЕРАНОСІЦЦА

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адносна намечанай на 28 лютага масавай акцыі пратэсту рабочых буйнейшых прадпрыемстваў адказвае старшыня прафсаюза аўтасельгасмашынабудавання, дэпутат Вярхоўнага Савета Аляксандр БУХВОСТАЎ

— Аляксандр Іванавіч, чаго мы можам чакаць 28 лютага: ці адбудуцца масавыя акцыі пратэсту рабочых пад кіраўніцтвам прафсаюзаў?

— Я мяркую, што старшыні прафсаюзных камітэтаў збяруць свае камітэты, як мы вырашылі 26 лютага вечарам пасля пасяджэння гарвыканкома, і вызначацца, што будуць рабіць далей. Мы апыталі членаў нашага каардынацыйнага савета, і яны мяркуюць, што акцыю трэба перанесці. Перш за ўсё таму, што большасць патрабаванняў на паперы ўжо выканана: мы атрымалі абяцанне Прэзідэнта да 8 сакавіка разлічыцца з даўгамі па зарплаце, у тым ліку за студзень (хаця мы патрабавалі зрабіць гэта да 15-га); была практычна сфармулявана адмена 700-й пастановы Кабінета Міністраў, новая пастанова ўрада сведчыць, што перавод на дзяржаўную тарыфную сетку большасці нашых прадпрыемстваў не будзе датычаць. Яны будуць пераводзіцца на яе толькі ў тым выпадку, калі іх дэбіторская запазычанасць меншая за крэдыторскую... Акрамя таго,

Прэзідэнт пагадзіўся, што браніраванне сродкаў на зарплату будзе весціся на ўзроўні мінімальнага спажывецкага бюджэту плюс выплаты, якія прыраўноўваюцца да зарплаты (аліменты, дапамогі і інш.). Да гэтага Кабінета Міністраў былі прыняты рашэнні па праблемах папаўнення абаротных сродкаў, падпісаны ўказ аб пераносе пені, абяцана падпісаць указ аб адтэрміноўцы выплаты ў бюджэт па запазычанасцях. Прэзідэнт, акрамя таго, абяцаў зрабіць «Рабочую трыбуну» на тэлебачанні. Гэта канкрэтныя пазітыўныя вынікі нашай акцыі. Мы лічым, што акцыя гэта пачалася не сёння, гэта не толькі мітынг, яна пачалася яшчэ ў верасні мінулага года, гэта і пікетаванні, звароты, перагаворы з урадам.

Такім чынам, прафсаюзы выканалі каласальны аб'ём работы. Мы фактычна падштурхнулі Прэзідэнта сабраць гэты сход 26 лютага, мы паказалі сілу прафсаюзаў... А тое, што былі нейкія інсінуацыі, дык мы да гэтага ўжо прывыклі...

— Вы маеце на ўвазе выказванне аб нейкіх штурмавых брыгадах прафсаюзаў?

— Так. Я хачу сказаць, што мы, безумоўна, растлумачым рабочым наконт нашых кантактаў з міжнароднай арганізацыяй, якая вядзе інфармаванне прафсаюзаў аб стане і руху капіталу, што рыхтуе людзей да таго, каб процідзейнічаць ціску капіталу. Гэта арганізацыя, створаная рабочымі Еўропы, пазней яна стала сусветнай, філіял яе ёсць у Маскве. І прадстаўнік гэтай арганізацыі быў у нас і расказваў, як яны ў Бразіліі вялі падрыхтоўку да забастовак, як праводзілі мітынгі, і аб штурмавых брыгадах там нічога зусім не гаварылася. Гэта, хутчэй за ўсё, спецслужбы недастаткова дакладна сфармулявалі запіску. Мяркую, што, відаць, давядзецца зрабіць запыт у КДБ і запрасіць іх прысутнічаць на ўсіх нашых нарадах і пасяджэннях, каб не скажалі інфармацыю. Бо ствараецца ўражанне, што тут рыхтуюцца нейкія экстрэмісцкія ўтварэнні, якія павінны захапіць дзяржаўную ўладу. Гэта ўжо зусім трызненне нейкае... Ну, а з прафсаюзамі Швецыі ў нас даўнія сувязі, яшчэ з часоў СССР. Шведскі прафсаюз металістаў, пра прадстаўнікоў якога казаў Прэзідэнт, — адзін з буйнейшых, на базе якога створана кіруючая цяпер шведская сацыял-дэмакратычная рабочая партыя...

— Скажыце ці зменшылася запазычанасць па зарплаце пасля адпаведнага ўказа Прэзідэнта?

— Наадварот, павялічылася. Бо зарплату за студзень яшчэ і не пачыналі выплачваць на многіх прадпрыемствах. Запазычанасць толькі па нашай галіне скалáдае прыкладна 150 мільярдаў, а ў цэлым па рэспубліцы, мяркую, што гэтая лічба перавышае 500 мільярдаў, аб якіх казаў Прэзідэнт...

— Прэзідэнт казаў, што ў Расіі, Літве, Украіне сітуацыя горшая, чым у нас.

— Не. Я скажу, што цяпер мы выраўнаваліся з той жа Расіяй. Калі раней, 1,5 года таму, мы адчувалі сябе значна лепш, чым у Расіі, дзе машынабудаванне ўжо даўно развалена, то цяпер у нас таксама гэта зрабілі. Машынабудаванне — гэта асаблівая галіна, якая пастаянна патрабуе інвестыцый, інакш яна перастае вырабляць канкурэнтаздольную прадукцыю.

Не заваяваўшы новых рынкаў, мы шмат старых ужо страцілі: мы згубілі рынак падшыпнікаў на Тайвані, губляем рынак трактароў у ЗША і іншых краінах, бо мы не паспяваем за тымі патрабаваннямі, якія прад'яўляюцца. Асноўныя фонды старэюць і, я думаю, будзе каласальны абвал у машынабудаванні...

— Ці ўваходзіць МТЗ у ваш прафсаюз?

— Так.

— Скажыце, што за рэвалюцыя, кажучы словамі А. Лукашэнкі, там цяпер адбываецца? Яна звязана са скандалам вакол Апчака?..

— Сітуацыя вакол Апчака, відаць, патрабуе аналізу спецыялістаў. Я ж ведаю, што работа па стварэнню выпрабавальных стэндаў даволі складаная, і галоўнае ў ёй — стварэнне фундаментаў. Мы такі унікальны стэнд маем на «Гомсельмашы», і на яго стварэнне спатрэбілася два гады сур'ёзных работ пад кантролем ЦК КПСС...

На жаль, трактарны завод яшчэ не мае сур'ёзных выпрабавальных стэндаў, і мы можам адсунуць прагрэс у трактарабудаванні.

— Вяртаючыся да намечанай на 28 лютага акцыі, я хацеў бы ўдакладніць: ці думаеце вы, што яна будзе перанесена на больш позні тэрмін ці ўвогуле адменена?

— Будзе перанесена, бо я не думаю, што ўлады выканаюць свае абяцанні. Гэта вельмі складана зрабіць, хоць мы ўсё ж спадзяёмся на лепшае.

Інтэрв'ю правёў Валер КАЛІНОЎСКІ.

Франц ВІТКО:

«ЗДАЕЦЦА, ШТО З'ЯЎЛЯЕЦЦА ПРАГРАМА РЭФАРМІРАВАННЯ ЭКАНОМІКІ»

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае намеснік старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Франц ВІТКО

— Як Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі ацэньвае вынікі сустрэчы Прэзідэнта з прадстаўнікамі працоўных калектываў прамысловых прадпрыемстваў Мінска?

— У прынцыпе атрымалася даволі шчырая зацікаўленая размова. Здаецца, што з'яўляецца праграма рэфарміравання эканомікі, у тым ліку і праз рэфарміраванне ўласнасці, прадастаўленне гаспадарчым суб'ектам большых правоў па выкарыстанню сваіх вытворчых магутнасцей і г. д. Лічу, што сустрэча павінна мець станоўчы рэзананс, бо Прэзідэнт мае цвёрдае жаданне вывесці эканоміку з тупіка.

— На ваш погляд, ці дапамогуць гэтыя меры прадпрыемствам рэальна выйсці з крызісу?

— Думаю, што любую меру, нават самую рэвалюцыйную, нельга разглядаць ізалявана ад іншых. Усё будзе залежаць ад таго, як будуць выкарыстоўвацца сродкі, атрыманыя ад продажу ці здачы ў арэнду незагружаных вытворчых магутнасцей. Калі яны будуць ісці ў бюджэт, то прадпрыемствам ад гэтага будзе мала карысці. Калі ж за кошт гэтых грошай прадпрыемствы будуць папаўняць свае абаротныя сродкі, перапрафіляваць вытворчасць і г. д., то станоўчыя вынікі могуць з'явіцца. Таму неабходна зараз весці гаворку аб механізме рэалізацыі прапаноў Прэзідэнта.

— Вы маеце на ўвазе, што Прэзідэнтам павінен быць прыняты адпаведны ўказ?

— Павінна быць дзяржаўная палітыка, вызначаная ўказам, а для ажыццяўлення гэтай палітыкі павінны быць прыняты пэўныя нарматыўныя акты, што ўдакладняюць і паглыбляюць выказаныя прапановы. Зыходзячы з ходу сустрэчы, у мяне склалася ўражанне, што многае будзе залежаць не толькі ад унутранага становішча ў рэспубліцы, але і ад знешніх фактараў, у тым ліку і ад вынікаў паездкі Прэзідэнта ў Расію. Пазітыўныя ці негатыўныя моманты візіту могуць альбо замарудзіць, альбо паскорыць вырашэнне пытанняў, звязаных з рэфарміраваннем эканомікі.

— Прэзідэнт падчас сустрэчы вызначыў апошні тэрмін ліквідацыі запазычанасці па выплаце зарплаты — 8 сакавіка. Ці рэальна гэта?

— Рэальна, але, здаецца, гэта не вырашыць праблему па сутнасці. Можна пагасіць даўгі па зарплаце, напампаваўшы эканоміку «пустымі» грашамі, але каму ад гэтага стане лепш? Асновай стабільнай работы прадпрыемстваў, а значыць, і своечасовай выплаты зарплаты, павінна стаць аздараўленне эканомікі.

— Франц Пятровіч, ці не намячаецца раскол у Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі? Інакш нельга зразумець становішча, калі два галіновыя прафсаюзы, якія ўваходзяць у састаў ФПБ, заклікаюць працоўных прыняць удзел у акцыі пратэсту, а кіраўніцтва і астатнія члены ФПБ займаюць стрыманую пазіцыю.

— Не, не намячаецца. Каб усё стала зразумела, неабходна вярнуцца да падзей трохмесячнай даўнасці. ФПБ сама выступала ў снежні ініцыятарам акцыі пратэсту пад эканамічнымі лозунгамі. У нас быў прыняты шэраг рашэнняў Прэзідыума ФПБ, у якіх і выказвалася занепакоенасць становішчам у эканоміцы, ростам сацыяльнай напружанасці. У адным з іх і планавалася правядзенне акцыі ў канцы студзеня. Аднак мы ніколі не ставілі перад сабой мэты правесці акцыю дзеля самой акцыі. Галоўнае для нас — вынік, які мы можам атрымаць ад сваіх дзеянняў.

І вось перад новым годам было падпісана генеральнае пагадненне. Яно крыху змяніла становішча ва ўзаемаадносінах паміж прафсаюзамі і ўрадам, паколькі многія прапановы прафсаюзаў увайшлі ў пагадненне. Таму мы не сталі штучна правакаваць правядзенне акцыі пратэсту, а папрасілі членскія арганізацыі вызначыцца з яе правядзеннем. 4 студзеня адбылося спецыяльнае пасяджэнне Прэзідыума ФПБ, на якім высветлілі пазіцыю кожнай з 34 нашых членскіх арганізацый. У выніку толькі адна членская арганізацыя выказалася за правядзенне акцыі, адна ўстрымалася, а астатнія — супраць. Як у гэтым выпадку кіраўніцтву ФПБ заклікаць да акцыі пратэсту, калі фактычна ўсе члены ФПБ выступілі супраць яе правядзення? Калі б кіраўніцтва Федэрацыі падтрымала ідэю акцыі, то гэта азначала б яе адрыў ад дзейнасці членскіх арганізацый.

Таму мы ўважліва назіралі за развіццём сітуацыі і адначасова ў рамках нацыянальнага савета вялі перагаворы па аздараўленню прамысловасці. Удалося выйсці на ўзгоднены пратакол нарады ў Кабінеце Міністраў ад 15 лютага, дзе прысутнічалі прадстаўнікі прафсаюзаў найбольш буйных прадпрыемстваў горада. Днямі канстатавалі, што фактычна па большасці пунктаў пратакола Кабінетам Міністраў ужо прыняты адпаведныя рашэнні. І з гэтым пайшлі на сустрэчу з Прэзідэнтам. На сустрэчы ніякіх заўваг па той рабоце, што мы праводзілі з Кабінетам Міністраў, не было. Усе нашы прапановы былі яшчэ раз пацверджаны Прэзідэнтам.

— Такім чынам, ніякіх падстаў праводзіць акцыю пратэсту ў прафсаюзаў пакуль няма?

— Асабіста я лічу, што да актыўных дзеянняў пераходзіць пакуль немэтазгодна, бо прынятыя рашэнні павінны прынесці плён праз пэўны час. Я маю на ўвазе рашэнні па даацэнцы сыравіны, матэрыялаў да цэн апошняга набыцця і накіравання гэтых сродкаў на папаўненне абаротных сродкаў. Аб пралангацыі пастановы Кабінета Міністраў № 435 ад 8 жніўня мінулага года аб нарматыўным размеркаванні выручкі на люты-сакавік, а потым, мабыць, на першае паўгоддзе. 24 лютага пачаўся першы этап узаемазаліку запазычанасцей гаспадарчых суб'ектаў і бюджэту. Такім чынам вынікі гэтага і іншых рашэнняў могуць зняць вастрыню і неабходнасць правядзення агульнарэспубліканскіх акцый пратэсту.

Аляксандр ШЧАДРАНОК.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск –	7.01	17.44	10.43
Віцебск –	6.53	17.32	10.39
Магілёў –	6.51	17.33	10.42
Гомель –	6.46	17.32	10.46
Гродна –	7.16	17.59	10.43
Брэст –	7.15	18.02	10.47

МЕСЯЦ

Першая квадра 26 лютага

ІМЯНІНЫ

Пр. Анісіма, Віленскай іконы Божае Маці

К. Людаміра, Рамана

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, без ападкаў, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Гомелі, Магілёве, Віцебску — 5—7, Мінску — 3—5, Гродна і Брэсце — 2—4 градусы марозу.

У наступныя двое сутак: 29-га — без ападкаў, 1 сакавіка ўначы — па паўночнаму ўсходу, удзень — на большай частцы тэрыторыі снег. Тэмпература ўначы — 10—15, пры праясненнях — да 20, па паўночнаму захаду 1-га ўначы — 5—10, удзень — 3—8 градусаў ніжэй нуля.

Медыцынскі прагноз надвор'я на 28 лютага

Надвор'е будзе вызначацца полем павышанага атмасфернага ціску. Утрыманне кіслароду ў паветры чакаецца крыху вышэй за сярэднія шматгадовыя даныя.

28 лютага — неспрыяльны дзень у геафізічным плане. У такіх умовах захоўваецца верагоднасць пагаршэння самаадчування ў метэазалежных хворых з сардэчна-сасудзістай паталогіяй.

У мэтах прафілактыкі рэкамендуецца панізіць фізічную актыўнасць, рабіць прагулкі на свежым паветры, рэгулярна прымаць лекавыя прэпараты, прызначаныя ўрачом, уключаючы заспакаяльныя сродкі (настойкі сардэчніку, валяр'яну, півоні).

Антаніна КАРОЗА, навуковы супрацоўнік БелНДІ кардыялогіі.

Сядзіба

Выпуск № 326 — **Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ**

ДА КАНЦА ПАДПІСКІ НА ДРУГІ КВАРТАЛ — АДЗІНАЦЦАЦЬ ДЗЁН

Заканчваецца падпіска на другі квартал бягучага года. Пасля першай дзесяцідзёнкі сакавіка выпісаць большасць беларускіх выданняў будзе немагчыма.

У каталогу, які ёсць у кожным паштовым аддзяленні, значыцца газета «Для вас» — дзецішча нашага аддзела «Сядзіба». Надрукаваны ўжо тры выпускі. Апошні выйшаў у мінулы панядзелак і сёння прадаецца ў кіёсках і рассылаецца падпісчыкам. У кніжачцы-газеце — расповяд пра паслёнавыя культуры — бульбу, памідоры, перац, баклажаны, фізаліс, тытунь, дадзены пашыраны каляндар пасеву і пасадак маскоўскага прафесара Фелікса Вялічкі, шмат чаго іншага.

Па гэтым і папярэдніх выпусках жыхары Беларусі могуць меркаваць, ці надзейна і зразумела асвятляем мы тэму агародніцтва і садоўніцтва. Задавальняем вашы густы — выпісвайце, не — прайдзіце міма.

Наш падпісны індэкс — 63236. Кошт на адзін месяц — 3000, тры месяцы — 9 тысяч рублёў.

У другім квартале выдаюцца наступныя тры брашуры:

«Для вас» № 19 — красавік. Усё пра прышчэпкі. Як самому зрабіць гэту справу. Абрэзка дрэў, падкормка саду, які пладаносіць, і маладога. Як дабіцца высокага ўраджаю парэчак, агрэсту і маліны, зялёнае чаранкаванне і іншае.

«Для вас» № 20 — май. Абарона ўсіх раслін саду і агарода ад шкоднікаў і хвароб. Народныя і агульнадаступныя хімічныя метады. Прафілактыка. Практыка лепшых майстроў гэтай справы.

«Для вас» № 21 — чэрвень. Выдумкі-здабыткі кемлівых майстроў. Расказы-парады: як самім зрабіць, скажам, апырсквальнік; зручны «камбайн» для сушкі ягад і пладоў ці здабывання соку; як залатаць плёнку; зрабіць дзверы ў цяпліцы; абсталяваць уласную кацельню з... гною; самыя нечаканыя парады па паскоранаму вырошчванню культур і многае іншае.

***

Дзе можна набыць брашуры, якія выдадзены? Ва ўсіх кіёсках Беларусі. У абласцях яны будуць прадавацці толькі адзін месяц. У Мінску акрамя тых жа кіёскаў брашуры прадаюцца ў магазінах «Насенне», «Сельгаскніга», «Глобус» (галоўпаштамт) «Белсельгасхімія» (Чырвоназорная, 8).

СЯБРЫ ЦІ ВОРАГІ?

Ці паселяцца ў вашым садзе шпакі? Слухалі вы калі-небудзь іхнія спевы, адпачываючы душой, або знялі шпакоўню, убачыўшы ў гэтай птушцы ворага? «Гэта жвавыя, клапатлівыя, пастаянна занятыя птушкі; яны адпачываюць на кароткі час толькі для таго, каб зноў узяцца за якую-небудзь работу. Іх ежу складаюць насякомыя, чэрві, слізні, часткова плады і насенне», — пісаў пра шпакоў Альфрэд Брэм, нямецкі даследчык і падарожнік.

З вядомых нам пералётных птушак шпакі прылятаюць раней за іншых і застаюцца да глыбокай восені. Некаторыя людзі крыўдуюць на шпакоў, бо яны нібыта прыносяць шкоду: зрываюць верхавінні памідораў, здзёўбваюць ягады або вырываюць маленькія расліны агуркоў. Іншыя ж, наадварот, кажуць, што шпакі прыносяць карысць: яны, напрыклад, ходзяць па ўсходах бульбы і збіраюць мінулагодніх каларадскіх жукоў папярэдне адарваўшы ў насякомых цвёрдыя крылцы, кормяць імі сваіх птушанят.

Дык хто ж яны — шпакі? Нашы сябры ці ворагі? У адказ на гэта пытанне адзін мой знаёмы расказаў наступнае. Аднойчы летам ён прыехаў у вёску да маці і бачыць: усё лісце на яблынях абляпілі тоўстыя, з варсінкамі вусені. Сеў ён у хаце пад акном і задумаўся: хімію прымяняць нельга. Што ж рабіць? І раптам прыляцеў шпак і сеў на галінку, а затым пракрычаў сваё «кчэк!» На гэты крык з'явіўся яшчэ адзін, другі і... іх ужо цэлая хмара.

Ніхто не выйшаў з хаты, нішто нідзе не грукнула на працягу паўгары гадзіны, і яблыні былі ачышчаны ад вусеняў.

У мяне таксама ёсць дачны ўчастак, але «сваіх» птушак у нас доўгі час не было. І вось пару гадоў назад над цяпліцай умацавалі шпакоўню, і шпакі пасяляюцца ў ёй 1 красавіка. Свішчуць, шчоўкаюць, весела спяваюць нават у пахмурныя дні. Мы не бачылі, каб яны «дапамагалі» нам збіраць ураджай, не скардзіліся і суседзі.

Кожную вясну трэба пачысціць шпакоўню. Самы просты спосаб — апарыць яе ўнутры кіпенем, высушыць. Домік для шпакоў робіцца з дошчачак, якія фарбуюцца ў цёмны колер. Памеры ў літаратуры даюцца такія: дно — 12x19 або 15x 15см; вышыня — 28x30, дыяметр лятка — 4,8x5 см. Вечка робіцца аднасхільнае, здымнае. Саму шпакоўню трэба ўстанавіць крыху нахільна наперад. Пад адтулінай прыбіце галінку: шпак любіць пасядзець ля сваёй сяброўкі.

Калі ў вас сапраўды птушкі паядаюць, напрыклад, ягады суніц, зрабіце ахову. Па перыметру градкі забіце калочкі і нацягніце белыя ніткі ў розных напрамках у двух узроўнях. Белыя ніткі на фоне зялёнага лісця чамусьці палохаюць птушак.

Некаторыя дачнікі вешаюць на дрэвах бліскучыя прадметы, каб адпуджваць шпакоў. Не варта захапляцца гэтым, і так у нашых садах стала мала птушак, а сад без птушынага шчабятання — гэта не сад.

Птушкі часцей будуць прылятаць у ваш сад, калі для іх ёсць вадапой. Яго зрабіце на адкрытым месцы, каб птушка магла своечасова заўважыць небяспеку.

Камень у вашым дэкаратыўным басейне або дошчачка ў бочцы, дзе вы збіраеце ваду, — добрая «пляцоўка» для птушак. Многія з іх любяць плёскацца ў вадзе. Для гэтага падыдзе любая плоская неглыбокая пасудзіна.

Зінаіда МАЛАШЭВІЧ.

НІТАЧКІ Ў ... ПІСЬМЕ ЧЫТАЧА

Два дні таму атрымалі пісьмо, у якім ляжалі... белыя ніткі даўжынёй два сантыметры. [illegible]

Мы паказалі тое пісьмо супрацоўнікам «Белсельгасхіміі». [illegible]

Ці ёсць у драцяніка ворагі? Ёсць. [illegible]

«ЛЮБІМЧЫКІ» НА ГРАДЦЫ

Вядома ж, гэтым летам многія прыхільнікі нашага аддзела будуць ствараць градкі для ... насення: [illegible]

[illegible] атрымліваюць уволю пажыўных рэчываў. Вось і наліваюцца сілаю ад такіх выключных умоў. Як і тыя клубніцы. Памятаеце, самыя буйныя, вядома ж, першыя. Здара- [illegible] ты калій), па 40—60 грамаў суперфасфату на адзін кв. метр і шклянку попелу. Дадаткова з палівам унесці медзь (5 г меднага купарвасу развесці ў 5 літрах цёплай вады) [illegible] ваць на «любімчыкаў». Іх і зразаць асобна, асобна абмалочваць, захоўваць і высяваць — толькі яны здольныя забяспечыць максімальныя зборы.

НЕ ВЕР ВАЧАМ СВАІМ, НЕ ВЕР ДАРАМ ЧУЖЫМ!

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-групе ўпраўлення ўнутраных спраў на транспарце, 24 лютага пры мытным аглядзе ў аэрапорце «Мінск-2» у грамадзяніна ЗША, ураджэнца г. Кішынёва, які накіроўваўся ў Заходнюю Еўропу, была канфіскавана фальшывая стодоларавая купюра 1988 года выпуску. Паводле яго слоў, гэтая банкнота была яму падорана невядомым у рэстаране.

25 лютага супрацоўнікамі мінскага УУС на транспарце ў білетных касах вакзала «Мінск-Пасажырскі» былі выяўлены пры спробе збыту яшчэ дзве падробныя купюры — вартасцю 100 і 50 долараў. У першым выпадку падробка была выканана пры дапамозе ксеракса. Яе гаспадыня, непрацуючая жыхарка г. Магілёва, паведаміла, што набыла банкноту на Камароўскім рынку сталіцы.

У другім выпадку купюра таксама была з відавочнымі прыметамі падробкі: з 5-доларавай яна ператварылася ў 50-доларавую пры дапамозе прыклейвання «нуліка». Набыта яна была жыхаром Мінскага раёна, работнікам Беларускай чыгункі, гэтак жа як і папярэдняя з рук, але на Прывакзальнай плошчы г. Мінска. Фальшывыя купюры канфіскаваны.

Надзея НІКАЛАЕВА.

«ЭВАКУІРАВАЛІ» З БАЛЬНІЦЫ

хворых з Чачэрскай раённай — у суседнія раённыя Кармянскую і Буда-Кашалёўскую, а таксама Свяцілавіцкую Веткаўскага і Нісімкавіцкую Чачэрскага раёна. Прычынай гэтага непрыемнага здарэння з'явілася ўспышка ў ёй кішэчнай інфекцыі, якую занёс адзін з хворых.

Прычым захворванне на сальманелёз распаўсюдзілася на ўсе аддзяленні бальніцы, і яна будзе адкрыта толькі пасля правядзення там адпаведных работ.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ФОРМУЛА ЎДАЧЫ

«Дама» выйшла ў дамкі: ці стане яе «Візіт» візітнай карткай беларускай оперы?

Скажам шчыра: оперы, напісаныя беларускімі кампазітарамі, не карыстаюцца асабліва вялікім поспехам ні сярод гледачоў, ні сярод саміх артыстаў. Гледачы не любяць іх таму, што добра бачаць адрозненне ад класічна вытанчаных узораў мінулага, якія прайшлі выпрабаванне часам. Артысты ж не любяць іх не толькі з-за складанасці і нязвыкласці музычнай мовы — з-за гледачоў таксама: ну каму прыемна ўкласці ў спектакль «палову жыцця», а потым бачыць паўпустую залу! Да таго ж оперы беларускіх аўтараў «невыязныя»: іх не бяруць у замежныя гастролі, як тую ж «Тоску» ці «Кармэн». А яшчэ сярод вакалістаў ходзяць чуткі, што спяваннем сучасных твораў можна імгненна сапсаваць голас. Таму колькі б ні пелі дыфірамбаў у гонар нацыянальнага мастацтва, націскаючы на патрыятызм, беларускія прэм'еры спяваюцца разоў колькі — і знікаюць з афіш куды хутчэй, чым на іх з'яўляюцца. А кампазітары суцяшаюць сябе думкамі накшталт «такі ўжо лёс сучаснага мастацтва».

Адзінае, бадай, за апошні час выключэнне — «Дзікае паляванне караля Стаха». Кампазітар У. Солтан сапраўды «ходзіць каралём», бо яго опера працягвае «паляванне» ўжо восьмы сезон. Яе любяць за тое, што партытура вырашана ў лепшых традыцыях рамантычнай оперы XIX стагоддзя — дый нарадзжалася яна, як і спектаклі далёкай мінуўшчыны, непасрэдна ў тэатры, дзе кожны выказваў кампазітару свае патрабаванні. Але пагадзіцеся: напярэдадні XXI стагоддзя так хочацца подыху дваццатага! Не толькі ў рэжысуры і сцэнаграфіі, як гэта мы бачылі ў «Рыгалета», а найперш у музыцы. Надышоў час «Візіту дамы»?

Гэта опера шчасліва сумяшчае ў сабе максімальны дэмакратызм (сумаваць на ёй не прыйдзецца нават выпадковаму гледачу) — і сучаснасць выразных сродкаў. Ужо сам сюжэт, па мерках класікі, далёка не оперны. Ён хутчэй нагадвае «меладраму наадварот»: была «дзікая Роза», якая, стаўшы мільянеркай, пачынае жорстка помсціць сваім крыўдзіцелям. Аснову драматургіі складае напружанае чаканне: у I дзеі — грошай Клары, у II — смерці Іла. Лібрэта У. Халіпа паводле п'есы Ф. Дзюрэнмата «Візіт старой дамы» шчодра змешвае філасофскія і псіхалагічныя назіранні. Музыка С. Картэса пашырае іх, часам пераводзячы ў фарс.

Партытура выклікае ў памяці стылёвае мадэліраванне І. Стравінскага, жанравыя пародыі Д. Шастаковіча, ваенныя зонгі Б. Брэхта. Музыка вабіць яркай тэатральнасцю, добра спланаванай драматургіяй, сучасным гучаннем аркестра са шматлікімі сола духавых і асабліва ўдарных, багаццем вакальнай палітры: ад рэчытатыўных эпізодаў з украпінамі размоўных фраз — да меладыйных усплёскаў і песенна-«шлягернага» тэматызму. Усё гэта існавала ў нотах, напісаных яшчэ сем гадоў таму. Асобныя старонкі оперы гучалі ў канцэртным варыянце. Дзякуючы сцэнаграфіі З. Марголіна, рэжысуры М. Пінігіна, артыстызму оперных спевакоў, настойлівасці і таленту дырыжора Г. Праваторава, партытура пераўтварылася ў яркае відовішча, насычанае стылістычнымі і жанравымі спалучэннямі, усё тым жа «кактэйлем» фарсу з філасофіяй. Самаадданая праца пастаноўчага калектыву вывела «даму», як кажуць, «у дамкі», дазволіўшы ацаніць яе шырокаму колу спецыялістаў і аматараў.

У лютым чакаецца прыезд расійскіх музычных крытыкаў. Анне-Шанталь Петэр, прадстаўніца швейцарскага фонду, які спансіраваў спектакль, збіраецца арганізаваць «візіт» оперы на сцэны Масквы ці Пецярбурга. Што ж, для твораў С. Картэса гэта не ўпершыню. Напрыканцы 70-х пастаноўка яго «Джардана Бруна» ўсхвалявала ўвесь былы Саюз, быў выдадзены клавір гэтай оперы. У 80-я ў тэатрах Кішынёва, Каўнаса, Якуцка ішла «Матухна Кураж». Хочацца спадзявацца, што і трэцюю оперу напаткае шчаслівы лёс. Што картэсава «Дама» будзе мірна і доўга жыць побач з солтанавым «Каралём», сімвалізуючы розныя бакі нацыянальнага адраджэння, адначасовае існаванне ў нашым мастацтве рамантычных традыцый і сучасных плыняў.

Ці стане гэта пастаноўка «візітнай карткай» усёй беларускай оперы? Ці будзем мы з гонарам дэманстраваць яе на ўсіх «візітах» дома і ў гасцях? Усё залежыць ад нашых уласных да яе адносінаў, ад таго, як будзем мы сваю «даму» песціць, узнімаючы планку выканання ўсё вышэй і вышэй. Бо ўжо сёння відавочна: «Візіт дамы» — не проста чарговая прэм'ера. Гэта — з'ява нашай нацыянальнай культуры.

Надзея БУНЦЭВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

Хто ведае, адгукніцеся...

«У той час, як з нашай вёскі ўсіх вывозілі, майго 19-гадовага сына і яшчэ аднаго салдата адправілі ў чарнобыльскую зону. І я добра ведаю, што ён чатыры месяцы даставіў з Гомеля ў самы Чарнобыль прадукты і некалькі разоў заязджаў дамоў. Цяпер, калі ён страціў здароўе і трэба рабіць трэцюю аперацыю, у яго пры перарэгістрацыі забралі пасведчанне ліквідатара і назад не аддаюць...»

Гэта радкі з другога ліста маці салдата Мікалая Мікалаевіча Татарчыка Кацярыны Базулька з в. Навасёлкі Хойніцкага раёна. Яе першае пісьмо з такім жа пытаннем рэдакцыя накіравала ў Міністэрства абароны. Начальнік яго прыёмнай падпалкоўнік юстыцыі С. Клачкоў даслаў у «Звязду» копію адказу начальніка аргмабупраўлення Генеральнага штаба Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь генерал-маёра М. Каурына. Ён, у прыватнасці, паведамляе: «...Дакументы, прадстаўленыя М. М. Татарчыкам на камісію Гомельскага абласнога ваеннага камісарыята, двойчы разглядаліся і абодва разы яму было адмоўлена ў перарэгістрацыі пасведчання, выдадзенага Тосненскім АГВК С.-Пецярбургскай вобласці. Сваё рашэнне камісія матывавала тым, што в/часць 11885, якая ўручыла яму Ганаровую грамату «за праяўленую старанасць у ліквідацыі вынікаў аварыі на ЧАЭС і ў гонар 69-гадавіны СА і ВМФ», у пералік часцей, якія прымалі ўдзел у ліквідацыі вынікаў аварыі на ЧАЭС, не ўваходзіць. З дакументаў незразумела, да якой в/часці ён быў прыкамандзіраваны ў перыяд з 1.09.86 г. па 28.12.86 г. і ў якіх населеных пунктах (зонах) выконваў работы па ліквідацыі вынікаў аварыі».

Атрымліваецца даволі цікавая, парадаксальная сітуацыя. У салдата ёсць пэўныя дакументы, нават Ганаровая грамата сваёй часці за актыўны ўдзел у ліквідацыі чарнобыльскай аварыі, а ліквідатарам яго не прызнаюць. Прычына ўказваецца такая, што ў ваенным білеце зроблены запіс не камандзірам вайсковай часці, да якой ён быў прыкамандзіраваны, а ваенным камісарам Тосненскага ваенкамата С.-Пецярбургскай вобласці. Якое ён меў да гэтага дачыненне, сапраўды застаецца загадкай. Паводле пісьма К. Базулька, в/часць, у якой служыў яе сын, знаходзілася ў г. Гродне. Акрамя таго, з адказу (№4/1657 ад 13.12.95 г.), атрыманага з Тосненскага АГВК, вынікае, што яго ваенны камісар сам зрабіў запісы ў ваенны білет і ўліковую картку і на падставе іх жа выдаў салдату пасведчанне. А гэта, маўляў, з'яўляецца процізаконным дзеяннем, бо для перарэгістрацыі пасведчання патрэбны сапраўдныя дакументы. Вось і выходзіць, што ў М. Татарчыка такіх дакументаў няма.

Справа ўскладняецца яшчэ і тым, што вайсковая часць 11885 расфарміравана. Не памятае салдат і нумар часці, да якой быў прыкамандзіраваны. Для аказання дапамогі ў зборы неабходных дакументаў, як зазначае М. Каурын, Гомельскаму АВК даручана зрабіць запыт у Цэнтральны архіў МА Рэспублікі Беларусь аб праходжанні службы М. Татарчыкам у перыяд з 1.09.86 г. па 28.12.86 г.

Вельмі занепакоена К. Базулька здароўем свайго сына, якога зрабілі нейкім пасмешышчам. Яна просіць праз нашу газету адгукнуцца з камандавання часці таго, хто адпраўляў гэтага салдата ў чарнобыльскую зону. Магчыма, падасць пра сябе вестку і Васіль Швед з Івацэвіцкага раёна Брэсцкай вобласці, з якім М. Татарчык служыў у Гродне і разам з ім быў накіраваны ў камандзіроўку ў Гомель. Ці, магчыма, калі прачытаюць гэтыя радкі, напішуць яго родныя, сваякі, знаёмыя і паведамяць, дзе ён зараз знаходзіцца.

Так што ўсе, хто зможа, калі ласка, адгукніцеся. Дзевятнаццацігадовы хлопец, малады воін, які ў першы год чарнобыльскай бяды апынуўся пад яе страшным крылом, з-за чаго страціў сваё здароўе, не павінен быць выкраслены са спіса ліквідатараў. Гэта будзе негуманна і несправядліва.

рэдактар аддзела [illegible]

НАРОДНЫЯ ТРАДЫЦЫІ

РАЗ У ЧАТЫРЫ ГАДЫ ІДЗЕ КАСЬЯН У АДПАЧЫНАК

Выдаўся высакосны, 1996 год. Такая ўжо чалавечая натура, што ён вінаваціць у непрыемнасцях, якія выпадаюць на чалавечую долю, увесь навакольны свет. Эстэтыка хрысціянства нясе ў сабе адваротнае паняцце самадастатковасці асобы, вучыць шукаць карані зла ў сабе.

Яскравым прыкладам з'яўляецца святкаванне дня прападобнага Касьяна, якое выпадае толькі раз у чатыры гады — 29 лютага па ст. стылі (14 сакавіка па н. стылі). Адносна высакосных гадоў трэба адзначыць, што славяне са старажытнасці лічаць іх асабліва цяжкімі: эпідэміі хвароб пераплятаюцца з катаклізмамі ў прыродзе і грамадстве. Згодна з народным павер'ем, за тое, што Касьян падпаліў Іаану Хрысціцелю вусы, Бог пакараў віноўнага рэдкім святкаваннем дня ў яго гонар. Таксама ёсць народная гіпотэза, згодна з якой Касьян стаіць на варце пры ўваходзе ў пекла, Бог адпускае яго ў адпачынак адзін раз у чатыры гады. Аднак царква пераносіць прысвятак прападобнага Касьяна-рымляніна на 28 лютага па старому стылю.

У народзе гавораць: «Хай Касьян прыплюшчыць свае вочы і не гляне ні на што», ці «Цудадзейцу Міколе два святы ў год, а лютаму Касьяну — адзін у чатыры гады».

Цікава, што нашыя продкі, акрамя гэтага дня, лічаць дрэннымі іншыя дні і тыдні. Так, напрыклад, карыстаецца народнай няміласцю панядзелак. Некалі ў першы дзень тыдня прылюдна каралі за злачынствы. Для сучасніка тлумачэнне зразумелае: пасля нядзельнага адпачынку (бывае, і разгульнага) першы працоўны дзень, натуральна, будзе цяжкім. На Валожыншчыне, дарэчы, знайшлі проціяддзе: хто праўдзе панядзелак весела (не выключаецца і гарэлачка) — той добра пражыве ўвесь тыдзень.

Ганна ГАЎРЫЛЬЧЫК.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 28 лютага

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Жыццё — з'ява касмічная». Дак. фільм.
9.00 Тэлебачанне — школе. Музыка і спевы. 6-ы клас. Музычны вобраз.
9.30 «Вестгейт». Тэлесерыял (ЗША).
10.25 «Зорная ростань». Тэлевізійны конкурс маладых артыстаў эстрады.
10.55 Відзьма-нявідзьма.
11.55 «Вячэрні звон». Дак. фільм.
12.45 «Візіт да Мінатаўра». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Чароўная птушка», «Скарбніцы мудрасці». Мультфільмы.
15.40 «Пра Іванку-дурненькага». Спектакль Беларускага тэатра юнага гледача.
17.00 Тэлебачанне — школе. Рэпартаж з IX Міжнароднага кангрэса па эфектыўных педагагічных тэхналогіях адукацыі.
17.20 Госці ў хату.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Крэда.
18.15 «У сям'і расце дачка». Кінанарыс.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 Параграф. Рынак працы.
19.40 «Вестгейт». Тэлесерыял (ЗША).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 Катрын Дэнёў, Сафі Марсо, Жэрар Дэпардзье ў мастацкім фільме «Форт Саган» (Францыя). 1-я серыя.
23.10 Каралеўскае паляванне.
23.50 «Імгненне радасці». Кінанарыс.
24.00 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.10 «Тэма».
9.55 «У свеце жывёл» (з сурдаперакладам).
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
11.50 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» 7-я серыя.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Драконы падзямелляў».
14.40 Кактус і Ко.
14.50 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.00 «Тэт-а-тэт».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.00 Навіны.
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Каб памяталі...» Л.Быкаў. Вядучы — Л.Філатаў.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
19.55 Рэклама.
20.00 Час.
20.30 «Аперацыя».
20.50 Леанід Быкаў у фільме «У бой ідуць адны старыя».
22.25 «Зорка» прадстаўляе...
22.40 Мужчына і жанчына.
23.20 Навіны.
23.30 «Т.С.Н.» Серыял.
0.25 «Сем дзён спорту».

Канал «Расія»

9.05 «Санта-Барбара». Мастацкі фільм.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
10.20 Міліцэйская хроніка.
10.30 «Кучугуры і наваколле». Перадача 7-я.
10.50 «Чароўны школьны аўтобус». Мультсерыял.
11.15 Новая лінія.
15.05 Там-там навіны.
15.20 Свята кожны дзень.
15.30 Чый бок?
16.20 Далёкі Усход.
16.50 Вас запрашае фірма.
17.05 Ніхто не забыты.
17.10 Кіпрас Мажэйка. «Паралелі».
17.25 Свая гульня.
17.55 Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны».
19.25 Падрабязнасці.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Подыум.
21.10 Надзвычайны канал.
22.30 Гандлёвы дом.
22.35 Рака часу.
22.40 Аўтаімгненне.
22.45 Лад-экран.
23.40 Баль прэсы.

НТБ

17.00 Кінатэатр юнага гледача. «Цудоўныя гады». 88-я серыя (ЗША).
17.30 На шляху да Атланты.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Дэвід Кэрадзін і Брэндан Лі ў фільме «Кун-фу» (ЗША).
20.35. Дзецям. Мультфільмы нанач. «Як казакі мушкецёрам дапамагалі».
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Гадзіна серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 40-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Кафе «Абломаў».

Санкт-Пецярбург

12.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Гром у раі». Серыял.
12.55, 15.10, 19.45, 21.00 Музычны момант.
13.00 Хуткая дапамога.
13.30 Парады садаводам.
13.40 «Чалавек свіцы». Мастацкі фільм (Латвія).
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 Ток-шоу «Наўздагад». Д.Альбрыхскі.
16.30 Тэлебліц.
16.35 Дзіцячае ТБ. «Маленькія зорачкі».
17.10 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
18.55 «Гром у раі». Серыял.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 Гадзіна мэра.
21.05 Блеф-клуб.
22.00 Спорт, спорт, спорт...
22.15 «Роля за кадрам». Памяці рэдактара музычных тэлефільмаў Д.І.Петлінай.
22.50 Хакей. СКА (Санкт-Пецярбург) — «Салават Юлаеў» (Уфа).

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту ***У.Сычова***

ГАДАВЫ КОНКУРС СКЛАДАННЯ

Заданне № 5
В.Волчак (Лідскі раён)

Белыя: Kph6, Фd3, Ла6, Сс8, Се7; пп: с2, с5(7).
Чорныя: Крс6, Лв2, Сg1; пп: а3, в6, с7, d5, f4(8).
Мат за 3 хады.

Заданне № 6
В.Іваноў (Мінск)

Белыя: Кра8, Лg8, Cd2, Ch1; пп: в5, с5, е3, h3(8).
Чорныя: Кре5(1).
Мат за 4 хады.

ВЫНІКІ КОНКУРСУ РАШЭННЯЎ

Падведзены вынікі навагодняга конкурсу рашэнняў задач і эцюда.

Адзначым, што многія адказы былі дрэнна афармлены, не выконваліся прынятыя натацыі. Эцюд рашылі толькі М. Баган і В. Жылко з Брэсцкай вобласці.

Некаторыя ўдзельнікі ўказалі адно рашэнне, а многія рашэнне не давялі да канца.

Задачы рашылі наступныя ўдзельнікі: Л.Ахрэм, В.Быкаў і М.Шлык (Мінск), А.Бабейкін (Слуцк), А.Аўсянік, В.Жылко і М.Баган (Брэсцкая вобласць), А.Далгачоў і І.Казёл (Гомельская вобласць), Ф.Рашэцкі і І.Цялятнікаў (Рагачоў), У.Барысёнак і І.Цітовіч (Віцебская вобласць), В.Каляда (Слуцкі раён), А.Кіслы (Гродзенская вобласць).

Найбольшую колькасць ачкоў — 11 набралі Мікалай Баган і Вадзім Жылко (абодва з Брэсцкай вобласці). Па ўмовах конкурсу яны сталі пераможцамі.

Ніжэй прыводзім рашэнні заданняў.

№ 1. 1. f8C!

№ 2. 1. Фв1! - 2.Фd3;
1... Крс4 2. Кв6+, 1... Крс3 2. Фв2+,
1... Кре5 2. Феч+, 1... с4 2. Фв6+.

№ 3. 1. Фа7! Кре5 2. Фе7 Kpf4 3.Фс5 е5 4.Фс1х.
2... Kpd4 3.Фg5.
1... Kpg5 2. Фf7 Kph4 3.Фg6.

№ 4. Эцюд амерыканавенгерскага гросмайстра Пал Бэнка рашаецца трыма шляхамі:
I. 1... Крс2 2.g4! Kpd1 3.Kpd3! Кре1 4.Кре3 Kpf1 5.Kpf3 Kpg1 6.Kpg3 h6 7.Kph3! Kpf2 — пат.
II. 1... g4 2.Kpf4! h5 3.Кре4 Крс3 4.Kpd5 Kpd3 5.Kpd6 Кре4 6.Кре7 Кр:f5 7.Кр:f7 Kpg5 8.Кре6 Kpg6 9.Kpd5 і нічыя.
III. 1... h5 2.Kpd2! Крв4 4.Kpd4 g4 5.Kpd5 Крс3 6.Kpd6 Kpd4 7.Кре7 Кре5 8.Kpf8(е8)! Kp:f5 9. Кр:f7 і нічыя.

Правільную магчымасць 1... g4 указалі А.Страх, Ф.Рашэцкі і У.Барысёнак.

36,6°

ЯЛАВІЧЫНА — САМАЕ ШКОДНАЕ МЯСА?

У большасці развітых краін ялавічына з'яўляецца жаданым і амаль штодзённым госцем на абедзенным стале. Аднак амерыканскі вучоны Іерэмія Рыфкін у сваёй нядаўна выдадзенай і ўжо перакладзенай на многія мовы кнізе «Імперыя буйной рагатай жывёлы» не пакінуў каменя на камені ад міфа аб перавазе ялавічыны перад іншымі відамі мяса.

У развітых краінах усё больш і больш людзей хварэюць ад празмернага ўжывання ялавічыны. Са стэйкамі і гамбургерамі чалавек ужывае назапашаныя ў мясе розныя медыкаменты, асабліва антыбіётыкі, якія шырока прымяняюцца для лячэння жывёл; пестыцыды, якія трапляюць у арганізм з кармамі, і многія іншыя не менш шкодныя рэчывы. У ЗША, напрыклад, ялавічына ўжо даўно стаіць на другім месцы ў спісе самых шкодных прадуктаў харчавання, прызнаных асабліва канцэрагеннымі з-за высокага ўтрымання пестыцыдаў.

БУЛЬБА ДАПАМАГАЕ АД 37 ХВАРОБ

Вучоныя Саратаўскага універсітэта лічаць, што існуе не менш як 37 хвароб, ад якіх дапамагае звычайная бульба. Асноўным фактарам яе лекавага ўздзеяння з'яўляецца алкалоід саланін, які валодае процізапаленчым, абвалакальным дзеяннем, акрамя таго ён замяняе гармон картызон. Бульба здольна паніжаць крывяны ціск. Але асноўнае прызначэнне гэтага прыроднага «лякарства» — паніжэнне павышанай сакрэцыі страўнікавага соку (гіперацыднасці). 150 г свежага соку сырой бульбы — выдатны сродак пры гіперацыдных гастрытах і язве страўніка. Сок таксама добра дапамагае пры запаленні горла, паднябенных міндалін.

Бульба карысная пры тахікардыі, гіпертаніі, сардэчнай недастатковасці, пароках сэрца. Гарачы адвар бульбы ў мундзірах рэкамендуецца прымяняць для інгаляцый разам з піхтавым і эўкаліптавым маслам пры бранхіце і бронхаэктазах (80—100 удыхаў). Пасля інгаляцыі адвар можна выпіць. Для падаўлення вострага бранхіту дастаткова 6—8 інгаляцый.

Кашку і сок сырой бульбы рэкамендуецца прыкладаць да месца апёку.

Іх можна скарыстоўваць пры дэрматытах, абмаражэннях, трэшчынах скуры, прэласцях, а таксама пры запаленні суставаў.

АіФ — Здароўе.

Цяжка хворая маці. Тэрмінова патрэбен корань палыну звычайнага, 300 г. Прашу выслаць па адрасу: Гродзенская вобл., п/а М. Лапеніца, Немецу І. І.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 68-28-57, 68-29-16, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 68-28-54, 68-29-68, палітыкі — 32-44-12, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 68-28-71. ФАКС: 32-35-05, 68-27-83.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 113.326. Індэкс 63.850.
Зак. № 1030.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12